

Voor U ligt de tweede BUURTKRANT in het nieuwe jasje.

Het heeft even geduurd voordat deze bij U in de bus lag maar het is dan ook een ekstra dubbeldik nummer geworden met een heleboel speciaals eraan.

Over een paar dagen is het grote Oude Westen Buurtheest en dat is het speciaalst aan deze krant.

Middenin vindt U een leuk Oude Westen Ganzenbord dat U gauw eens moet spelen. Iets anders, dat ook heel speciaal is, is dat deze krant twee voorkanten heeft.

De andere voorkant wordt gesierd door een foto van de Lantaren in de Gouvernestraat. Daar zit tegenwoordig de Kunststichting. Tijdens het buurtheest wordt ook de Lantaren geopend.

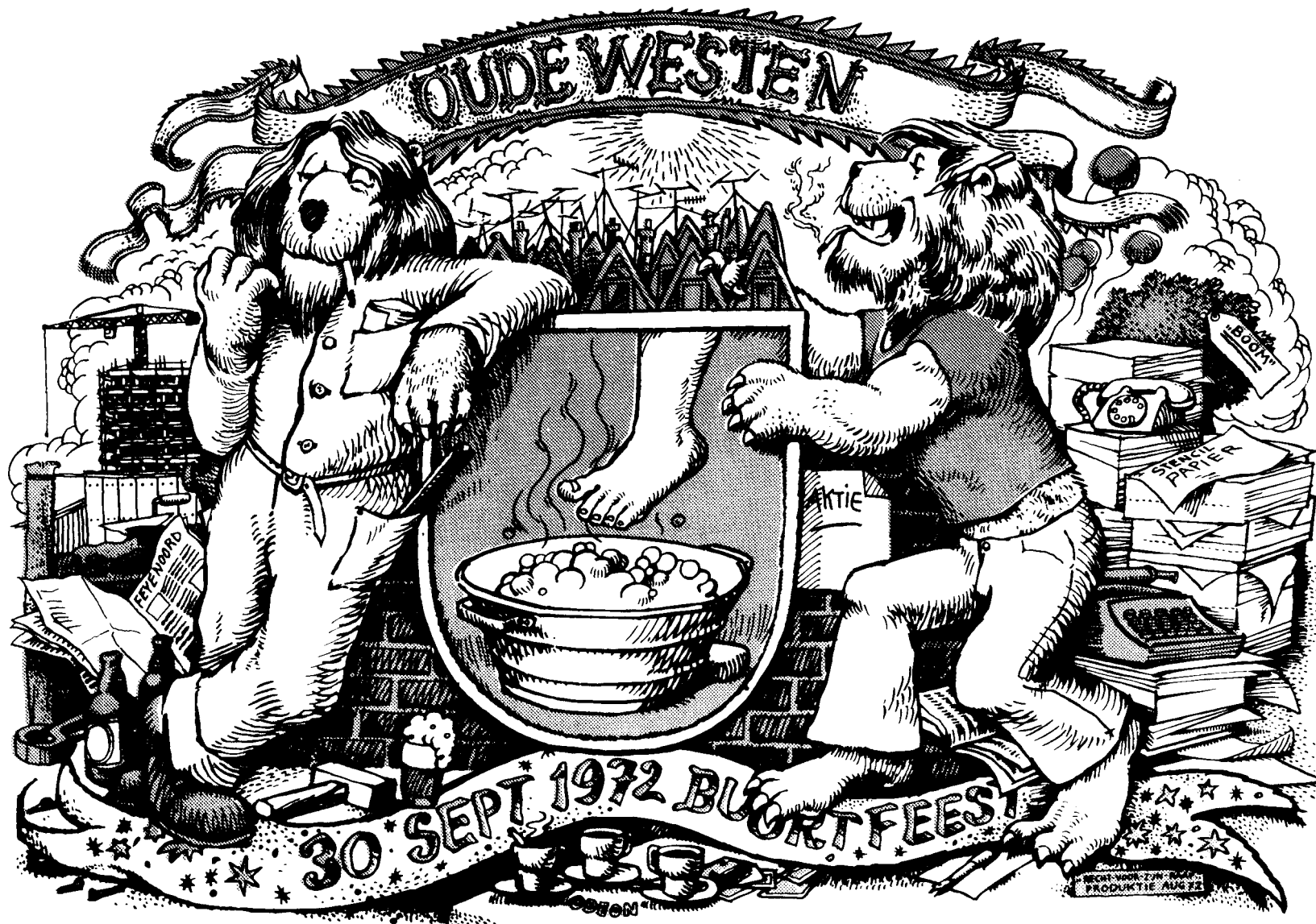
Vandaar dat we voor één keer samengaan met "MAGAZIJN" het blad van de Kunststichting. In het buurtkrantgedeelte * vindt U van alles: over Odeon-gastarbeiders-de opening van de pastorie-krotten-enz. enz.

Lees hem goed door en laat eens weten wat U er van vindt en of U er misschien aan mee wilt werken. (buurtwinkel gaffeldwarsstraat 26b)

Wij doen ons best om de buurtkrant nu echt elke maand te maken en zullen proberen om het gratis te doen.

Maar als dit niet mogelijk is, moeten we U om een kleine bijdrage vragen.

* 12 pagina"s.



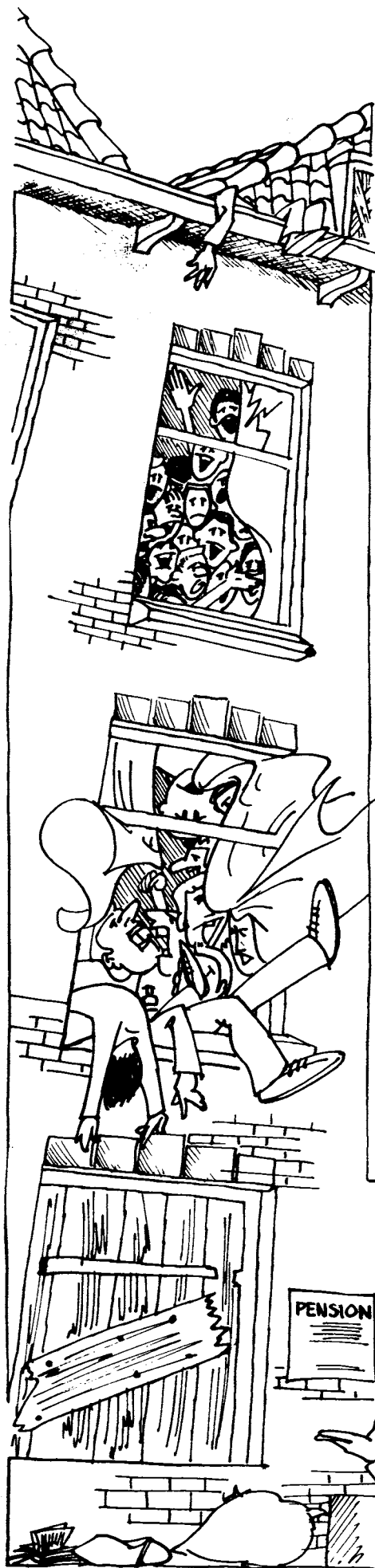
buurtkrant

de "7 eisen"

van de gezamenlijke 11 oude wijken van Rotterdam.

1. Concentratie van buitenlandse arbeiders in grote getale dient te worden voorkomen door het voeren van een spreidingsbeleid.
Teneinde dit te effectueren:
 - a. dienen woningen onder de huurwaarde slechts op basis van een huurmachtiging vooraf betrokken te kunnen worden;
 - b. dient een meldingsplicht bij verkoop van woonruimte te worden ingevoerd;
 - c. dient een automatische verstrekking van een woonvergunning bij koop te vervallen;
 - d. dient bij de regering te worden aangedrongen op uitbreiding van mogelijkheid om tot vorderen van woonruimte over te gaan.
 - e. dienen er mogelijkheden te komen voor invloed van de bewoners van de wijken op het distributiebeleid.
2. De gemeente dient de oprichting van pensions verspreid over verschillende woongebieden te bevorderen en in geval van nieuwbouw af te zien van de eis van een sluitende exploitatie.
Het Rijk of de belanghebbende werkgevers dienen het eventuele tekort voor hun rekening te nemen, d.m.v. garanties op exploitaties.
3. De logementsverordening dient optimaal te worden uitgevoerd terwijl het getal van 8 personen per pension drastisch dient te worden verlaagd en het College van B en W aparte bevoegdheden krijgt in bijzondere gevallen op te treden.
Hierbij dient er van te worden uitgegaan, dat er geen verschil in leefcomfort dient te zijn tussen Nederlander en Buitenlander.
4. Het aantal pensions per straat dient beperkt te zijn. De verhouding aantal buitenlanders en oorspronkelijke bewoners dient aan grenzen te worden gebonden, dit in overleg met de desbetreffende wijkbevolking.
5. Buitenlandse werknemers dienen zo goed mogelijk te worden voorlicht over hun rechten en plichten, in het bijzonder op het terrein van huur en verhuur, alsmede koop en verkoop van woningen.
De voorlichting aan Nederlanders over de Buitenlandse werknemers dient intensief te worden aangepakt.
6. Iedere Buitenlandse werknemer wiens gezin in het buitenland verblijft dient huisvestingsvergoeding te ontvangen, ongeacht de wijze van werving en tewerkstelling.
Het bedrijfsleven dient verplicht te worden deze vergoeding direct uit te keren aan de Stichting Huisvesting Migranten of pensions met volledige vergunning.
7. Behoudens in geval van gezinshereniging dient de rijke overheid een streng toelatingsbeleid te voeren. Overleg met gemeenten waarin de buitenlandse werknemers tewerk worden gesteld is noodzakelijk in verband met de mogelijk daaraan voor een gemeente verbonden maatschappelijke gevolgen.

In de vergadering werd eveneens besloten dat Wethouder Jettinghof als gesprekspartner, namens het college van BenW niet meer zal worden geaccepteerd.





Vele buurtbewoners dachten, dat Aktiegroep Het Oude Westen tegen het dichtspijkeren en slopen van krotwoningen was. Zij waren verbaasd, toen ze hoorden van het dichtspijkeren van woningen in de Sint Mariastraat door buurtbewoners, in samenwerking met de aktiegroep. Hoe zit dat nou precies met die krotwoningen?

Onderzoek

Voordat het - rekonstruktieplan gemaakt werd, is er een uitgebreid bouwkundig onderzoek verricht naar de kwaliteit van de woningen in de wijk. Toen bleek, dat het grootste deel van de huizen nog best opgeknapt kon worden.

Een aantal woningen echter, was door slechte bouw en slecht onderhoud zo bouwvallig, dat ze niet in aanmerking konden komen voor het opknappen: de zogenaamde krotten.

Gevaar

Aktiegroep Het Oude Westen vindt, dat deze krotten zo snel mogelijk afgebroken dienen te worden. Ze zijn een gevaar voor de wijk!

Hoe vaak immers komt het niet voor, dat spelende kinderen de leegstaande huizen binnengaan en vuurtjes stoken! En een brandend huis in onze eivolle wijk kan een ramp betekenen. En dan praten we niet eens van het gevaar dat gammele plafonds voor de kinderen opleveren.

Wat doet de gemeente?

Als de aktiegroep de gemeente een seintje geeft, dat er krotten dichtgetimmerd moeten worden, geeft de gemeente dit eerst drie keer door aan een of andere dienst. Neme het dan 28 maal in beraad en er 16 maal nota van. Al die tijd gebeurt er natuurlijk niets. De gemeente komt pas zuchtend en wat namorrend op gang als er een paar buurtbewoners zich weer eens goed kwaad maken en de krotten met trottoir-

planken dichtspijkeren. En dan begint het pas goed. Want de gemeente gaat dan op een dag aan het slopen.

En dan?

Wat wil de aktiegroep?

De buurt heeft gekozen voor het rekonstruktieplan. De aktiegroep brengt de standpunten van de buurt naar voren. Daarom wil de aktiegroep nieuwe betaalbare woningen op de lege plekken in de wijk. Woningen die betaalbaar zijn voor mensen uit de wijk.

Kinder- en/of autovrienden.

En de gemeente, wat doet de gemeente nou? Onze "gemeentebestuurders" tonen zich echte kindervrienden. Of automobilistenvrienden. Dat hangt er maar van af: Hebben ze een paar potten witkalk en een paaltje over, dan maken ze een parkeerplaatsje. Hebben ze van de coolsingel wat bloembakken en een klimrek over dan wordt het een kinderspeelplaats.

Kortom: nieuwe huizen, ho maar. Ondertussen vist het nationale grootkapitaal in troebel water.

Vreemde verhalen horen we over speculaties met saneringsplannen, in de Afrikaanderwijk en Bloemhof. En we weten, dat deze praktijken ook in onze wijk aan de orde zijn.

Steunt de aktiegroep in de strijd voor een wijk waar je in kunt leven!

Weg met de krotten!

Geen afbraak zonder opbouw!

Het is al een klein poosje geleden, dat wij als Aktiegroep uw straten hebben laten schoonmaken door de ROTEB.

De samenwerking was dan ook zéér goed. De putten zijn leeggezogen, en de straten zijn van het meeste vuil ontdaan. Uw medewerking was grandioos. Er zijn weinigen die niet hebben meegewerkt, om hun auto weg te halen, tijdens het schoonmaken in uw straat.

Wanneer nu aan de noordzijde van de Kruiskade de straten klaar zijn (dus bestraat), gaan wij hier ook schoonmaken. Ook dan vragen wij uw volle medewerking.

Het plan is geopperd, en zal zeker worden doorgezet, om elk half jaar de straten een goede beurt te geven.

Uw medewerking is dan een eerste vereiste.

Gooi en zet geen vuil te vroeg op straat s.v.p.

Ook geen papier op straat.

En oude stoel of fiets weg laten halen door de ROTEB (telefoon 231704).

Helpt u allemaal mede. U woont er zelf in; dus u verdrinkt zelf in het vuil.

Allemaal meehelpen, en uw straatje blijft schoon.

Binnenkort krijgt u van de aktiegroep een straatbulletin waar precies op staat op welke tijden bij u de vuilnisman in de straat komt.

ODEON

BUURTBEWONERS

Wij hebben een wijkgebouw waar op de dag verschillende activiteiten kunnen gebeuren, o.a. klaverjassen, schaken, foto hobbyhoek, reisvereniging, naaien, breien, borduren.

Wij vragen gezellige mensen om aan deze activiteiten mee te doen. Komt U ook naar ODEON?

U bent van harte welkom.

Geopend van 9.30 tot en met 16.30

Laatste Nieuws: Wie wil komen helpen in de CRECHE van ODEON?

We zijn al gestart! Hij is open van half tien tot half twaalf, en van half twee tot half vier.

We hebben dringend vrijwilligers -sters nodig, om deze dienst aan de moeders in het Oude Westen te laten slagen. Opgeven bij:

Anita Starink Akeleistraat 16b, tel. 121866, of in Odeon.....

Nog Meer Laatste Nieuws:

POTTENBAKKERSKLUB. Hans Abelman wil 'smorgens of "smiddags tegen geringe vergoeding in Odeon aan geïnteresseerden pottenbakken leren. Opgeven in Odeon! Op Donderdagmiddag niet alleen een KLAVERJASTOURNOOI, met mooie prijzen, maar ook BINGO en MOSSELEN eten.....

Gastarbeiders

DE KRANT

De afgelopen tijd hebben de kranten volgestaan over gastarbeiders. Op de televisie en radio is er elke dag wel over gepraat. De aanleiding was de gebeurtenissen in de Afrikaanderwijk en alles wat daarna gebeurd is.

De pers heeft verklaard dat de Rotterdammers discrimineren. Dat er "rassehaat" bestaat. Maar ondertussen hebben ze de verhalen zo sappig en sensationeel mogelijk gemaakt. Grote koppen op de voorpagina's. En ze laten alleen maar mensen aan het woord die dingen zeggen als: "Laten ze die turken maar afmaken". Het is niet de eerste keer dat de pers zulke streken uithaalt. Stukjes als: "J. B. te Z. heeft op straat zijn verloofde een pak slaag gegeven." zijn voor de schrijvende pers niet interessant. Maar "Turk bedreigt schoonmoeder met keukenmes." gaat erin als koek. De pers is een van de hoofdschuldigen van de stemmingmakerij tegen buitenlanders. Ze kunnen nu in hun commentaren schrijven over discriminatie. Maar als er aan te verdienen valt zijn ze in staat de meest waanzinnige verhalen te schrijven. Over turken die dit en Italianen die dat doen; over Surinamers die hun buskaartje niet willen betalen en antillianen die het café niet uit willen.

En de kranten zeggen dat de Rotterdamse bevolking discrimineert!

DE ONDERNEMERS

Maar het is niet alleen de pers die bij veel mensen voor een bepaald idee over buitenlandse arbeiders gezorgd heeft. Regering, Gemeentebestuur, Bedrijfsleven en huisbazen. Dat zijn de mensen die ons aan de problemen geholpen hebben. En niet omdat zij zo tolerant zijn. Of omdat ze het zo gezellig vinden. De grote ondernemers hebben de gastarbeiders alleen hierheen gehaald om er aan te verdienen.

Dat is ook iets wat onze voorvaders allang door hadden. Bijna alle negers die nu in Amerika gediscrimineerd of onderdrukt worden, zijn door ondernemende Nederlanders uit Afrika weggesleept, uit stam en gezin, en in Amerika als slaven te koop aangeboden.

Nederland is een rijk land, tenminste de Nederlandse ondernemers zijn rijk. En ze zijn rijk dankzij die slavenarbeid van de Indonesiërs en de Surinamers. En dankzij alles wat ze uit Indonesië en Suriname geroofd hebben en nog steeds roven.

De Nederlandse ondernemer is een ondernemend man, nietwaar. Nu buit hij de gastarbeiders uit

die met mooie beloften naar ons land zijn gekomen.

En die ondernemers verwijten de Rotterdamse bevolking discriminatie!

DE HUISBAZEN

De huisbazen zijn blij dat van die mooie beloften van de werkgevers niets waar is.

Gastarbeiders krijgen hier geen mooi huis, waar na een paar maanden vrouw en kinderen bij kunnen. Zij krijgen geen goed pension met kost en inwoning voor een redelijke prijs. Neen, ze worden overgelaten aan de op geld beluste huiseigenaren. Die hadden al gauw door dat er aan gastarbeiders heel wat te verdienen viel. Die zijn niet meer geïnteresseerd in de Nederlandse gezinnen die vaak veel te goed weten wat hun rechten zijn. Aan de onwetende gastarbeiders viel veel meer te verdienen, en dat is nog steeds zo.

Ja, denk je maar eens in de plaats van zo'n huisbaas: Een gezin brengt op een woning, pakweg, f 60,-- per maand op. Als ik nou de Nederlanders eruit kan krijgen, en er acht gastarbeiders opzet... Dan moet ik wel acht bedden kopen, maar die gastarbeiders betalen wel, 20 gulden per week. Voor acht man is dat 160 gulden per week. Dat brengt per maand toch mooi 700 gulden in het laadje.

Zo worden door huisbazen gastarbeiders alleen voor de winst opeengepakt. En juist in de oude wijken. Want in de toch al zo dure flats valt niets aan gastarbeiders te verdienen.

En die huisbazen verwijten de Rotterdamse bevolking discriminatie.

DE RECHTERLIJKE MACHT

Waarom betalen Nederlanders dan geen 700 gulden voor een slecht huis in een oude buurt? Omdat ze geld hebben om een beter huis te krijgen? Omdat er geen woningnood is? Neen, de Nederlanders hebben recht op huurbescherming. Maar als buitenlanders een beroep doen op de wet, dan stelt de rechter ze in het ongelijk. Buitenlanders die opeengepakt zitten in zogenaamde "Pensions" en daarvoor waanzinnig hoge bedragen betalen, kunnen door de rechter niet geholpen worden. Dat soort "pensionpraktijken" vallen buiten de huurwet. Kijk maar naar het proces dat gevoerd is voor het pension in de Oudaenstraat. Recht bestaat blijkbaar alleen voor Nederlanders.

En de rechterlijke macht verwijt de Rotterdamse bevolking rassenhaat!

DE REGERING

Er moet toch iets te doen zijn tegen zulke praktijken van uitbuiters, van ondernemers en huisbazen, tegen een rechter die zulke onmenselijke vonnissen moet wijzen.

Nou, daar hebben we een regering en een college van B en W voor en een Tweede Kamer en een Gemeenteraad. Die kunnen wetten maken en verordeningen. Die kunnen er voor zorgen dat gastarbeiders niet worden uitgebuit, en Nederlanders niet de dupe worden van het gastarbeiderbeleid van de ondernemers.

Van de regering is het duidelijk dat ze één kliek vormen met de ondernemers en huisbazen. Dat ze door dik en dun achter de werkgever staat. Dat heeft U wel gemerkt. Van de regering valt niets te verwachten. We kunnen alleen maar zeggen dat wij ze niet gekozen hebben. (Wie dan wel vraag je je wel eens af). Zij ondersteunen de werkgevers die de gastarbeiders aan hun lot overlaten zolang er aan te verdienen valt.

En de regering verwijt de Rotterdamse bevolking rassenhaat!

THOMASSEN

En dan ons "socialistisch" college van B en W. Als je dat hoort alleen al moet je kotsen. Ze denken aan niets anders dan Grote Havens, Grote Banken, Grote Kantoren en een Mooie Metro. Ons belastinggeld gebruiken ze voor hulp aan grote bedrijven. Ze bouwen woonwijken met onbetaalbare flats. En ze slapen pas goed als ze tienkeer hebben kunnen zeggen dat Rotterdam de Grootste en Drukste Haven ter wereld is. Maar welke Rotterdammer heeft daar wat aan? Werkgelegenheid? De groeten!

Eerst moest half Nederland verhuizen, omdat er alleen in Rotterdam werk te vinden was. En toen moesten er nog eens spanjaarden, Italianen, Grieken, Turken, Marokkanen, Yougoslaven en ik weet niet wat, land huis en gezin verlaten om voor Thomassen de eer en voor de werkgevers de winst binnen te slepen. Dat is ons "socialistische" college van B en W. Die hebben, gastvrij als ze zijn, de gastarbeiders de stad binnen gehaald. Maar ze hebben er wel voor gezorgd dat ze niet in de wijken kwamen te wonen waar zij zitten.

En Thomassen verwijt de Rotterdammers dat ze rassenrellen op touw zetten!

EN DE REST VAN B EN W

Al meer dan een jaar waarschuwen aktiegroepen, wijkorganen, wijkraden en hoe het dan ook heten mag. De bewoners van de oude wijken zagen aankomen wat in de Afrikaanderwijk gebeurd is. Maar volkshuisvesting-wethouder Jettinghof zei (en zegt) dat

hij niets kon doen en niets kan doen en al kon hij iets doen (en dat kan hij zeker) dan zou hij het nog niet doen.
Hij laat liever de oude wijken verrekken, verrotten en verkrotten, omdat hij daar kantoren en bedrijven neer wil zetten.
Onze "socialistische" wethouder heeft de schurft aan het proletariaat, en hij lacht alleen maar als nederlandse en buitenlandse arbeiders met elkaar overhoop liggen, in plaats van zich gezamenlijk tegen de werkgevers en regenten te keren. Hij lacht hartelijk met werkgevers, huisbazen en regering mee.

Al jaren worden buitenlanders door de ondernemers naar nederland gehaald. Eerst waren het spanjaarden. Ze werden in de oude wijken opgenomen en geaccepteerd. Ze hebben vrouw en kinderen naar Nederland gehaald en werken en wonen al jaren hier. Toen kwamen portugezen enitalianen. Ze wisten zich meestal aan te passen aan de nederlandse gewoonten en wetten. Misschien omdat er nog niet zoveel waren. Misschien omdat hun gewoonten en gebruiken meer lijken op die in Nederland.
Maar ze kwamen in de oude wijken. Toen werden turken, grieken en

worden ze door de werkgers weggesleept, en het is te begrijpen dat ze gaan. En het is ook te begrijpen dat ze hier willen blijven. Want hier **HEBBEN** ze werk. Maar het is niet te begrijpen dat rascisten-werkgevers en land-en stadsbestuurders ze beschouwen als tweederangs mensen. Het is niet te begrijpen dat ze niet zorgen voor betere opvang, voorlichting en huisvesting.
Nu moeten de bewoners van de oude wijken lijden onder de gebreken van de werkgevers, huisbazen en overheid.

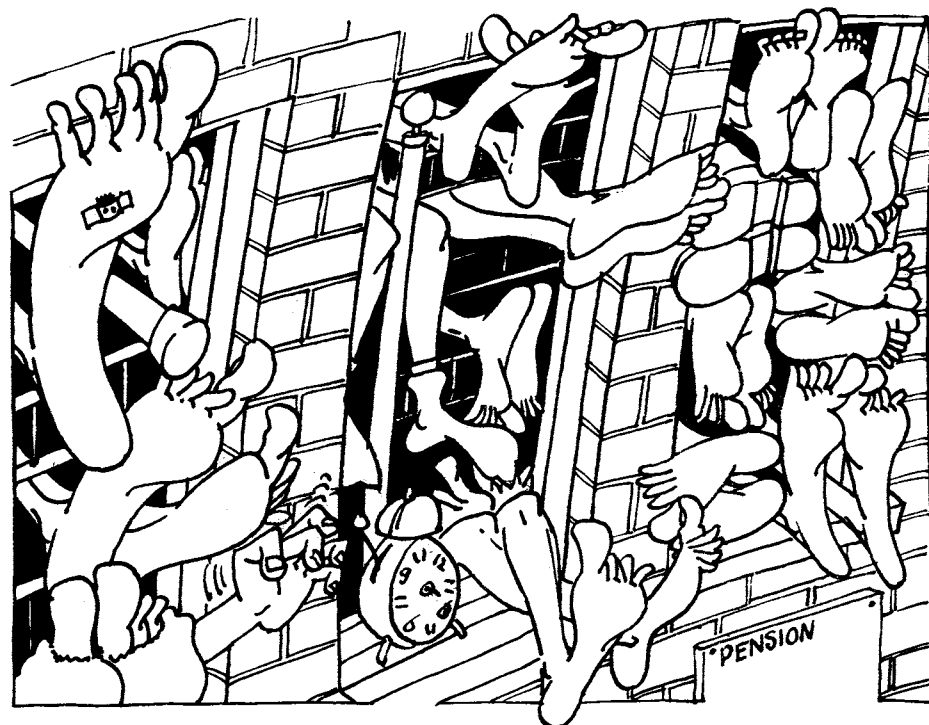
Het is een schande, dat er in Nederland nog woningnood bestaat. Maar het is een misdad om juist de betaalbare woningen van de nederlandse af te pakken om de slaven van twintigste eeuw in op te bergen.

Het is ontstellend om te constateren dat huisbazen van woningen in de oude wijken bijna of niets aan het onderhoud van hun pandjes doen. Maar het is een onmenselijke daad als de huisbazen de bewoners de mond snoeren, door te dreigen met huisuitzetting, omdat ze er liever buitenlanders in hebben.

Want de huisbazen vertellen niet wat gastarbeiders moeten doen als het dak lekt. Of als ze door de vloer zakken. De huisbaas haalt alleen de huur op. En de werkgevers vertellen het ook niet.

De politie kan alleen maar zeggen dat het jammer is, als er een gastarbeider is opgelicht: er is niets aan te doen.

En de bewoners van de oude wijken wordt discriminatie verweten!



En ons college van B en W verwijt de Rotterdammers dat zij rassenhaat koesteren!

DE "NETTE" WIJKEN

En de bewoners van Ommoord Alexanderpolder en Hillegersberg lezen 's morgens bij het ontbijt de ontroerende verslagen van het Algemeen Dagblad en ze denken: "Vreselijk dat Rotterdammers zo iets doen." En zij knikken instemmend als de pers zegt dat de Rotterdamse arbeiders diskrimineren. En ze knikken als Thomassen het zegt. En ze knikken als Jettinghof, De Vos, de regering, de werkgevers en de huisbazen het zeggen.

Maar in hun wijken zitten geen gastarbeiders. En niet omdat buitenlanders dat niet willen. Diezelfde mensen die ja zitten te knikken hebben besloten dat bij hun op de flat geen buitenlanders mogen wonen. Omdat het een "nette" buurt is. **DAT IS DISCRIMINATIE.** Omdat zij zo denken, en omdat de regering, B en W, de werkgevers en de huisbazen zo denken, omdat die hele klik zo denkt stoppen ze alle gastarbeiders in de oude wijken. Want daar vinden ze het niet zo erg.
En dat is nog waar ook!

marokkanen met vliegtuig- en treinladingen tegelijk naar de grote fabriek in Nederland op transport gezet.
Maar welke gastarbeider verwacht dat hij in een zo vrij en rijk land aan zijn lot wordt overgelaten? Wie verwacht dat in zo'n rijk land woningnood bestaat? Wie verwacht dat hij na zoveel mooie beloften overgelaten wordt aan geldmaniakken van huisbazen? Ze worden hier in de oude wijken opeengestapeld in zogenaamde pensions. Bewoners van oude wijken worden hun huizen uitgezet omdat handige huisbazen er dik aan kunnen verdienen.

En de regering, B en W, huisbazen, werkgevers, die zeggen dat gastarbeiders niet beter gewend zijn. Die zeggen dat ze het fijn vinden om bij elkaar te hokken in een vies klein kamertje, **DAT ZIJN DE MENSEN DIE DISCRIMINEREN**
Die beschouwen de buitenlanders als tweederangs wezens. In hun eigen land hebben ze het misschien niet best. Maar daar spreken de mensen hun taal. Daar kennen de mensen hun gebruiken. Daar zit hun familie, hun vrienden en kennissen. Maar daar

WANBELEID

Het zijn de bewoners van de oude wijken geweest, die geprotesteerd hebben tegen zo'n wanbeleid. Al een jaar wijzen de oude wijken erop, dat maatregelen genomen moeten worden. Er is gewaarschuwd. De gezamenlijke oude wijken hebben een pakket van 7 eisen naar B en W gestuurd en naar de regering. (Zie elders in dit blad).

Er is niet geluisterd en niet gekeken. Ze wisten het al en ze hebben er alleen maar om gelachen. En toen in de Afrikaanderwijk duidelijk werd hoe zij gefaald hadden moest Thomassen terugkomen van vakantie.

Het college kwam bij elkaar. Weer zijn de 7 eisen op tafel gelegd. En wat deed Thomassen en Jettinghof en de rest van de klik? Ze zeiden dat de bewoners van de oude wijken aan rassen-discriminatie deden.

Ze zeiden dat de wijkorganen en de aktiegroepen de bevolking niet vertegenwoordigden. Ze benoemden een commissie van onderzoek. En ze vielen weer in slaap. Dat zijn de regenten van Uw stad. Dat zijn de vertegenwoordigers van de rotterdamse bevolking. Dat is onze democratie.

hulp- en adviescentrum

De Raadsman

Zijn eerste taak is de individuele voorlichting, of, om het wat eenvoudiger te zeggen: hij helpt u waar u hulp nodig hebt, dus op een onbegrenst terrein. Hij weet van een massa - voor u vaak vervelende en ingewikkelde - zaken een heleboel af.

Denk nooit dat uw problemen niet belangrijk genoeg zijn, of misschien wel te ingewikkeld om aan de raadsman voor te leggen. Hij is er voor alle problemen, groot en klein, dus ook voor die van u. Zijn spreekuur is, uitgezonderd op woensdag, op alle werkdagen van 9 tot 12 uur 's morgens in het HAC, Josephstraat 95b, telefoon 363060.

De Maatschappelijk Werker

Wat doet de maatschappelijk werker? Hoe krijgt u contact met hem? U kunt op zijn spreekuur komen. U kunt ook per telefoon een afspraak maken. U kunt hem vragen bij u thuis te komen. Uw vragen kunnen betrekking hebben op: sociale problemen binnen uw gezin, of binnen het groepje mensen waartoe u behoort (bv verschillen van mening tussen ouders en kinderen, en omgekeerd); uw contacten met andere mensen lopen niet zo goed; het alleen zijn kan aparte problemen geven; u bent gastarbeider en er zijn allerlei situaties waarmee u moeilijk overweg kunt; naar aanleiding van ziekte, mindervaliditeit en ouderdom kunnen uw leefomstandigheden sterk veranderd zijn, (bv met betrekking tot uw inkomsten en uitgaven; de toepassing van sociale wetten; de huisvesting; problemen rond de werksituatie, de vrije tijd etc.)

Wanneer de maatschappelijk werker u niet kan helpen, is hij wellicht in staat u te helpen contacten te leggen met gespecialiseerde instellingen of andere deskundigen. Zijn spreekuur is op alle werkdagen van 9 tot 10 uur, tel. 363060.

Het Dienstencentrum

"Oudere mensen helpen, zolang mogelijk hun zelfstandigheid bewaren."

Zo zou je het werk kunnen noemen van een leider/leidster van een dienstencentrum. De manier waarop dit gebeurt is wisselend. Of door voorlichting, of door dienstverlening aan oudere mensen, zoals: huishoudelijke hulp, warme maaltijden, voetverzorging, huisbezoek, douche gelegenheid, inschrijving voor een bejaardenwoning enz.

In het dienstencentrum zelf (Gaffelstraat 1) is er ook gelegenheid om te kaarten, 'n kopje koffie te drinken, de krant te lezen, met elkaar te praten, te biljarten, of

noemt u verder zelf maar op wat u zou willen doen.

Komt u in ieder geval eens even kijken; u bent van harte welkom. Het adres is Gaffelstraat 1. De spreekuren van de leider zijn op maandag-, woensdag- en vrijdagmorgen van 9 tot 11 uur, Gaffelstraat 1, telefoon 365865.

De Leidster Bejaardenhulp

De leidster bejaardenhulp, namens zes instellingen voor gezinsverzorging en bejaardenhulp, kan voor huishoudelijke hulp aan bejaarden zorgen. Deze hulp wordt gegeven aan mensen die 65 jaar en ouder zijn, en in de wijk wonen en in verband met hun gezondheid niet meer in staat zijn hun huishouden zelfstandig te blijven voeren. Op het spreekuur kunt u zich opgeven voor deze bejaardenhulp. De leidster noteert dan uw aanvragen voor bejaardenhulp en zorgt ervoor dat uw aanvraag terecht komt bij de instelling die uw voorkeur heeft. Ook kunnen vrouwen en meisjes die bejaardenhelpster willen worden, zich daar aanmelden. Haar spreekuur is op dinsdag en donderdag van half tien tot half elf in de Josephstraat 95b, telefoon 363060.

De Juridische Werkgroep

De juridische werkgroep van de Aktiegroep Het Oude Westen heeft waarschijnlijk niet meer aan u voorgesteld te worden. Want in haar bestaan hebben al zeer vele gezinnen in het Oude Westen gebruik gemaakt van de hulp die deze groep kan bieden. En al houdt deze groep haar spreekuur niet meer in Ons Huis, in de Gouvernestraat, toch kunt u bij haar nog steeds terecht met klachten over het onderhoud aan uw woning enz. Voorkomt dat door verdere verwaarlozing de wijk verkrot en afgebroken zal kunnen worden. Het spreekuur is op donderdagavond na half acht, Josephstraat 95b, telefoon 363060.

De Sociale Psychiatrie

Vaak lijkt het wel alsof je gewoon jezelf in de weg zit bij het zoeken van een uitweg uit je moeilijkheden. Dan kan het gebeuren dat je tenslotte gewoon geen raad meer weet met jezelf en anderen; soms denk je het hele leven niet meer aan te kunnen of zelfs helemaal in de war raakt.

Liefst vóór het zover komt, wil de sociale psychiatrie proberen u te helpen.

Deze hulp is speciaal bedoeld voor die mensen, die hun problemen op dit gebied graag zelf, thuis, willen oplossen. Voor wie dat wil is het ook mogelijk hierbij nog een psycholoog of een psychiater in te schakelen.

Als u denkt dit soort hulp te kunnen gebruiken, kunt u dit eens vrijblijvend komen bespreken. Op maandagavond tussen 6 en 7 uur op donderdagmiddag tussen 1 en 2 uur.

Natuurlijk kunt u ook eerst eens nader informeren bij de algemeen assistent, of via hem een aparte afspraak maken. Josephstraat 95b, telefoon 363060.

De Algemeen Assistent

De algemeen assistent is er vrijwel altijd. Zijn taak is het, u te ontvangen. Hij is ook kontaktpersoon voor de actie "Graag Gedaan" een beweging, die de hulp van mensen onder elkaar wil bevorderen. Kunt u helpen, of heeft u hulp nodig bij simpele praktische zaken, geef u dan op bij de algemeen assistent. Josephstraat 95b, telefoon 363060.



Vervolg. . . .

De Pastorie Vertelt

Nog Meer

De jongeren hebben wel de weg gevonden naar de pastorie, maar nog niet naar het Paradijs. Dat is ook de pastorie. Want daar wonen twee pastores van de Josephparochie naast de Paradijserkerk aan de Nieuwe Binnenweg.

Binnenkort hopen zij versterking te krijgen van twee jonge pastorale werkers.

Is dat wel nodig? Die kerk brokkelt toch steeds meer af. De Josephkerk staat niet voor niets leeg!

Wat volgens deze pastores afbrokkelt is een kerk van macht, hoge cijfers en veel stof. En die mag desnoods verdwijnen.

Maar de eigenlijke kern is niet kapot te krijgen: er blijven altijd mensen bewogen door die Jezus van Nazareth. En daar willen zij aan meewerken.

Dan is het misschien veel belangrijker dat de pastores de weg vinden naar de huizen van de mensen.



U heeft misschien al in de krant gelezen dat Lansberg zijn apotheek op de West-Kruiskade wil sluiten.

Al 45 jaar heeft deze apotheek duizenden bewoners van het Oude Westen van medicijnen voorzien. Nu is er een nieuwe wet gekomen die zegt dat -één apotheker maar één apotheek mag hebben. En Lansberg heeft er twee. Dus gooit hij er één dicht, en wel die op de West-Kruiskade!

Het is een schande dat in zo'n volle wijk een apotheek zomaar gesloten kan worden!

Want er komt NIETS voor in de plaats.

Het is een schande dat ook de gemeente niet zorgt voor betere medische voorzieningen voor zoveel mensen.

We kunnen niet toelaten dat de Gemeente toestaat dat nu één van de twee bereikbare apotheken zomaar gesloten wordt, omdat één apotheker geen zin heeft om in een buurt als het Oude Westen te investeren!

Hij doet dat liever in een "nettere" buurt.

Moeten duizenden Oude-Westenaren nu meer dan een half uur lopen om een receptje weg te brengen?? En dan nog eens een half uur om het weer op te halen ??? En hoe lang moet je in de rij staan voor je medicijnen, als er maar één apotheek is voor zo'n 20.000 mensen ???

De aktiegroep Het Oude Westen zal er voor knokken om deze apotheek voor de buurt te behouden. Misschien kan de Gemeente ervoor zorgen. Misschien is er een andere apotheker te vinden.

Een paar weken geleden hebt u uw handtekening in kunnen leveren, om met ons tegen de sluiting te protesteren.

Wij zijn met uw handtekeningen bij allerlei instanties aan het werk gegaan.

Op het ogenblik weten we nog niet of de aktie zal slagen.

Maar we houden u op de hoogte.

Turk zoekt huis.

Huisvesting

Wanneer een buitenlandse werknemer met zijn spaarcenten en met behulp van vrienden een huis koopt, doet hij dat niet om de huur te derven van een Nederlandse familie. Zijn bedoeling is, om er direkt zelf in te trekken met zijn familie en/of vrienden. In dit verband veroordelen wij de handelwijze van sommige "makelaars" en huiseigenaren. Zij weten drommels goed dat een buitenlandse werknemer geen huis koopt om van het gezin wat er in zit de huur te ontvangen. De slechte makelaars en huiseigenaren moeten dan ook op korte termijn aan de

kaak worden gesteld. De buitenlander begrijpt niets van onze huurbescherming.

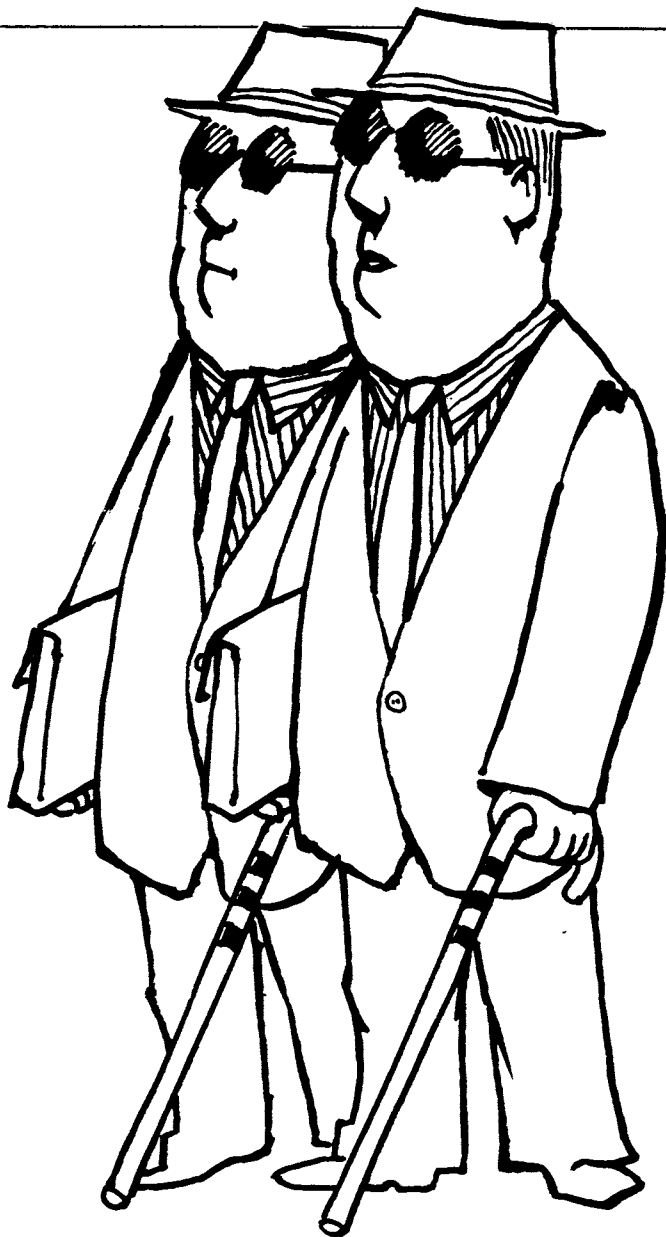
Zijn simpele redenatie is:

Ik koop een huis, en dan is dat huis van mij.

Iedereen moet er dan uit.

Verkeerd, maar begrijpelijk.

Dat was ook nu weer de bron van de moeilijkheden van de Afrikaanderwijk. De eerste maatregel die genomen moet worden zal dan ook hierover moeten gaan; dit moet aan banden worden gelegd. Ook de buitenlandse werknemers weten dan waar ze aan toe zijn.



"DAG MEVROUW, WIJ ZIJN VAN DE BOUWPOLITIE. WIJ KOMEN, IN VERBAND MET UW KLACHTEN, UW HUIS BEKUKEN."

de pastorie vertelt:

Honderd jaar oud en toch nog jong en jeugdig van uiterlijk. Hoe is het mogelijk zult U zeggen.

Nu, dat is juist wat ik graag duidelijk wil maken. Het is een lang verhaal. Honderd jaar is een hele tijd en lang genoeg om veel mee te kunnen maken.

Ik ben gebouwd met een zeer voorname bestemming. Ruim 90 jaar lang was ik een warm en gezellig tehuis voor een drietal heren die tot taak hadden om te zorgen voor het geestelijk welzijn van de bewoners van deze wijk.

Veel mensen vonden de weg naar mij en zijn bewoners. Een mooie taak had ik.

Als ik daar eens over kon vertellen.....!!!!!!



De pastorie krijgt een bestemming voor de jongeren.....

Afgedankt.

Helaas bleek ik op het laatst steeds minder in trek, en waar ik eigenlijk al lang bang voor was gebeurde; mijn bewoners trokken eruit. Ik was afgedankt. Oud en versleten en alleen nog goed voor de sloop. En dat terwijl ik mij nog springlevend en jeugdig voelde! Gelukkig kwam er uitkomst. Buitenlandse arbeiders vonden in mij een tweede thuis. Ik voelde mij weer opleven. Weer kon ik nuttig zijn. Weer mocht ik een mooie sociale taak vervullen. Groot was mijn verdriet toen ik na verloop van tijd toch weer niet goed genoeg bleek. Ik werd ontruimd. De mensen lieten mij opnieuw in de steek. Zou ik dan toch oud en versleten zijn?

Geknaagd.

De enigen die mij niet in de steek lieten waren de ratten. In grote getale hielden zij mij gezelschap. Ze waren zelfs wel wat vrijpostig. Er werd duchtig aan mij geknabbeld en geknaagd. Net toen ik alle hoop op een beter leven was verloren voelde ik een stekende pijn ter hoogte van mijn voordeur. Er kraakte iets, er was een boel lawaai. Er ging een schok van vreugde door mij heen. Mensen!!!!!!!!!!!!!!
Zou ik dan toch.....?

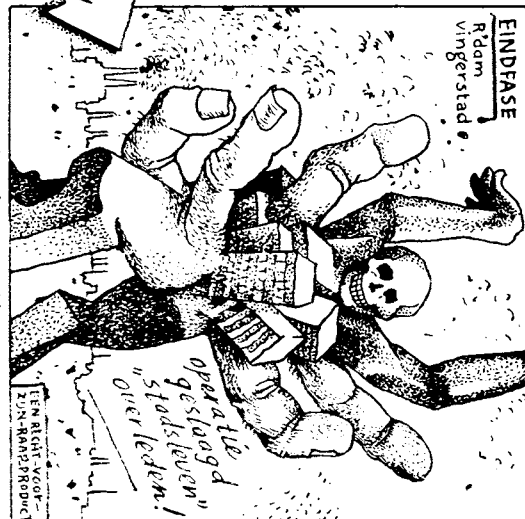
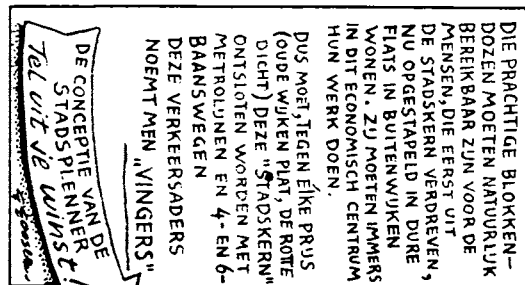
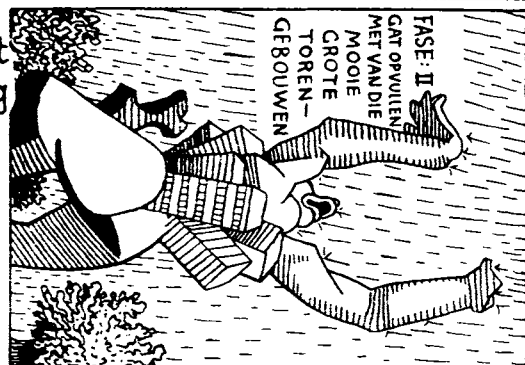
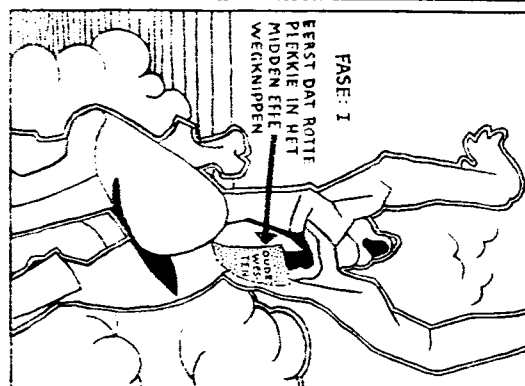
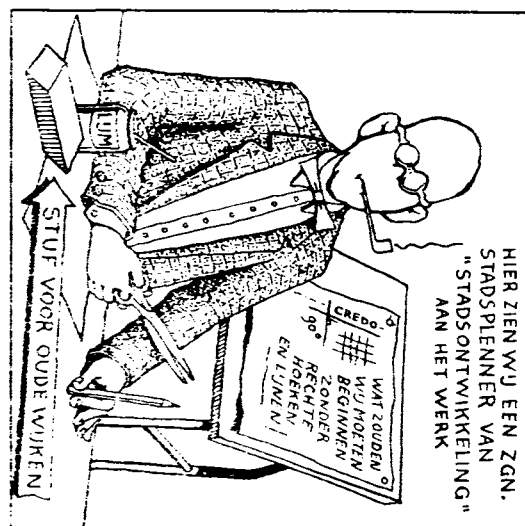
Gekraakt.

Jawel, het was zo. Juichend nam een groep jongens van mij bezit. Ik was niet meer alleen. Deze jongens bleken behoefte te hebben aan een eigen home. Daar toe was het nodig dat ik omgeturnd werd. Welnu, daar was ik graag toe bereid. Veel gebeurde er. Ik kreeg een nieuw kleurtje. Wat bloemetjes, nieuwe ruiten, kortom ik onderging een volledige gedaanteverwisseling.

Dienstbaar.

En ik moet zeggen, ik voel me er jong bij. En blij. Weer heb ik een functie. Een sociale functie. Immers, ik mag weer gezelligheid bieden aan mensen. Aan jonge mensen nog wel. En ik moet zeggen, het schijnt me goed af te gaan. Nog nooit in de honderd jaar dat ik er ben hebben zoveel mensen de weg naar de pastorie gevonden. Ik hoop dan ook echt dat ik voorlopig dienstbaar mag blijven. Ik voel mij namelijk nog lang niet afgeschreven en ik hoop dat ook de lezers deze mening zijn toegedaan. Heeft U mij al eens bekeken? Moet U zeker doen. Dan kunt U zelf oordelen.

(wordt vervolgd)



volkstuinen in gevaar

'Een nieuw Begin aan de Abraham van Stolkweg.

Dat de juridische werkgroep van de Aktiegroep niet alleen met woonellende, maar ook met andere dingen te maken heeft, blijkt uit het volgende verhaal over Volkstuinvereniging "Nieuw Begin".

Frisse Neus.

Aan de Abraham van Stolkweg, achter de Energiehal, is een volks tuin-complex, waar vele honderden bewoners uit de oude volkswijken (Spangen, Bospolder, Delfs haven, Oude Westen enz.) elk weekend hun broodnodige frisse lucht komen happen. Frisse lucht die zij in hun eigen wijk te kort komen. Tot voor kort werd het gehele complex beheerd door de Volkstuinvereniging "Streven Naar Verbetering". Enkele jaren geleden kwam echter een oude kennis van de bewoners van onze wijk de vredige rust aan de Abr. van Stolkweg verstoren:

De Gemeente

De Gemeente lanceerde weer eens één van haar beruchte SLOOP-MAAR-RAAK-TEGEN-DE-GROND-ERMEE-plannen. Een gedeelte van het complex zou ontruimd moeten worden, om plaats te maken voor een rekreatiepark! De kosten van dit project zouden 17.000.000,00 (zeventien miljoen!) gulden bedragen.

Volkstuinders bedreigd.

De mensen die op het bedreigde deel van het complex hun volkstuin hebben, waren niet tevreden over de wijze waarop "Streven Naar Verbetering" hun belangen bij de Gemeente behartigde. Hoe kan het ook anders; zij werden door het bestuur van "Streven Naar Verbetering" zonder meer uit de vereniging gezet toen de Gemeentelijke plannen bekendheid kregen!

Aktie!

Prompt richtten de gedupeerden een eigen volkstuinvereniging op: "Nieuw Begin", die, beter dan "Streven...", streeft naar verbetering van de situatie van de gedupeerden.

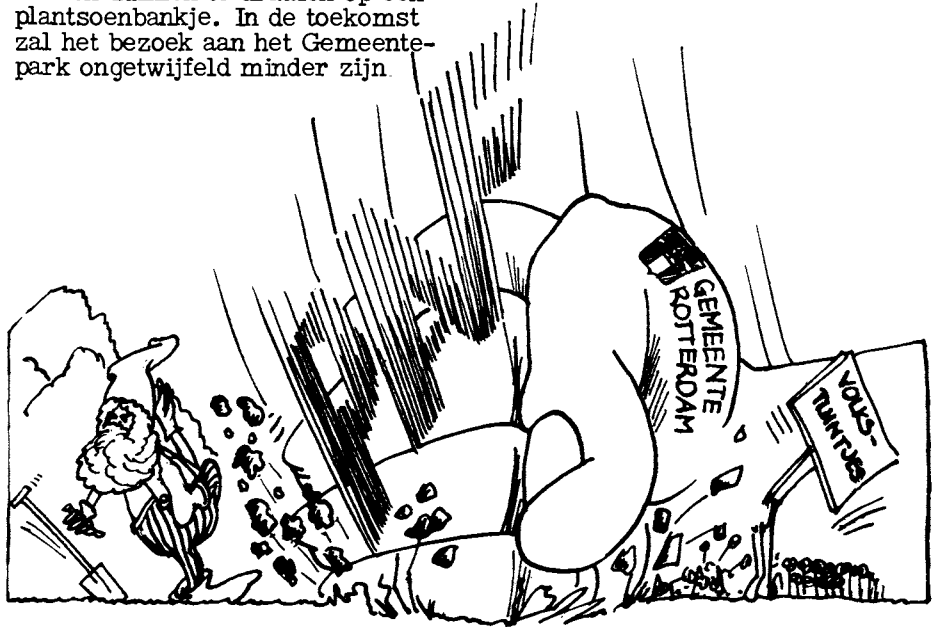
Zo'n 150 gezinnen (dus ongeveer 500 mensen) zijn lid van die vereniging, en zijn vast van plan om de Gemeentelijke sloop-maar-raak-plannen doeltreffend te dwarsbomen. En gelijk hebben die tuinders: De Gemeente wil een rekreatiepark (van 17 miljoen) op de plaats.... waar al een rekreatiepark is!!!

Aktief Verpozen

Sterker nog: Waar nu nog honderden mensen zich elk weekeinde actief verpozen, zullen in de toekomst de wandelaars alleen nog maar kunnen toekijken hoe twee of drie mensen van de Plantsoenen-dienst bomen en planten verzorgen.

Plaats voor park ongeschikt

Daar komt nog bij dat het terrein aan de Abr. van Stolkweg slecht bereikbaar is. Nu nog koersen elk weekeinde honderden mensen richting Abr. van Stolkweg, omdat ze weten dat ze daar, in hun eigen tuintje, niet hoeven duimen te draaien op een plantsoenbankje. In de toekomst zal het bezoek aan het Gemeentepark ongetwijfeld minder zijn.



Kom kijken

Tenslotte: De leden van "Nieuw Begin" zijn trots op hun tuinen. Zij willen graag de resultaten van hun ijver tonen aan belangstellenden, die nu reeds het complex kunnen komen bezoeken. Met andere woorden: Het volkstuincomplex is eigenlijk al een openbaar plantsoen! Met dat verschil dat bij "Nieuw Begin" de bezoekers ontvangen worden door enthousiaste tuinders die graag alles willen laten zien. Kom daar maar eens om in een gemeenteplantsoen.

Gemeenschapsgeld Weggegooid.

Vele miljoenen guldens gemeenschapsgeld worden opnieuw weggegooid aan een prestige-objekt:

Een park op de plaats van een volkstuincomplex. Miljoenen guldens die veel beter besteed zouden kunnen worden. Bijvoorbeeld aan ons eigen oude Westen!!!

Als de Gemeente honderdduizend gulden zou steken in enkele verbeteringen aan het volkstuinen-

complex zijn de liefhebbers van de natuur geholpen. En niet met een miljoenen verslindend Gemeenteplantsoen.

Juridische Werkgroep

"Nieuw Begin" heeft zich tot de Juridische Werkgroep van de Aktiegroep Het Oude Westen gewend met het verzoek om juridische bijstand in hun strijd tegen de Gemeente. De Aktiegroep zou de Aktiegroep niet zijn als zij deze steun niet onmiddellijk had toegezegd.

De buurtkrant zal U op de hoogte houden van de strijd van de volkstuinders.

Beste luitjes,
Even een berichtje van mij, aan u, die meegegaan bent met de oude van dagen reis op 1 en 15 augustus j.l. Naar wij hopen, heeft u het wel naar uw zin gehad. Wij hopen ook dat u, naar aanleiding van deze tochten zich als lid van onze op te richten reisvereniging zal aanmelden. Die komt in Odeon, waar wij u nog vele andere mogelijkheden kunnen aanbieden. Dat kan in de vorm van: klaverjassen, breiwerk, hobbyhoek fotografie en een gezellig babbeltje. Dus komt u eens langs, voor ieder is er wel wat te doen.



AKTIEGROEPVERGADERINGEN EENS IN DE TWEE WEKEN IN ODEON

DINSDAGAVOND 8 UUR;

EERSTVOLGENDE VERGADERING DINSDAGAVOND 3 OKTOBER 1972 OM 8 UUR PRECIES
DAARNA OP 17 OKTOBER, 31 OKTOBER EN 14 NOVEMBER,

MAAR TEGEN DIE TIJD HEBT U DE VOLGENDE BUURTKRANT ALWEER HOPEN WE.
NATUURLIJK BENT OOK U WELKOM OM MEE TE WERKEN AAN HET OPLOSSEN VAN
DE PROBLEMEN VAN ONZE (UW) WLJK.

buurtfeest

BUURTFEEST BOUWEN-GELD WEGGOOIEN ???

Waarom een paar duizend gulden
gestoken in een buurtfeest ?
Waarom dat geld niet voor ande-
re dingen uitgegeven ?
Waarom zomaar een feest ?

Dat er nog veel te weinig gebeurt
in Het Oude Westen, daar zijn
we het allemaal over eens. Daar
moet nog harder voor gevochten
worden dan nu gebeurt. Er moet
gevochten worden voor betere hui-
zen voor een zwembad en voor nog
ontzettend veel andere dingen.
Maar mogen we als-je-blijft ook
eens een keer een gezellig feest
hebben ? mag daar wat geld voor
komen ? of mag dat ook alleen



maar in nieuwe wijken? En trou-
wens zoveel geld is dat ook weer
niet: een paar kwartjes per per-
soon.

We moeten er een goed feest van
maken. Gezelliger dan vorig jaar.
En zo'n feest heeft veel meer voor-
delen dan een feest alleen.
Er zijn veel mensen bij elkaar, die
je weer eens gemakkelijk op de
hoogte kan brengen van alles wat
er gebeurt in Het Oude Westen. Er
zijn veel mensen die ook wel eens

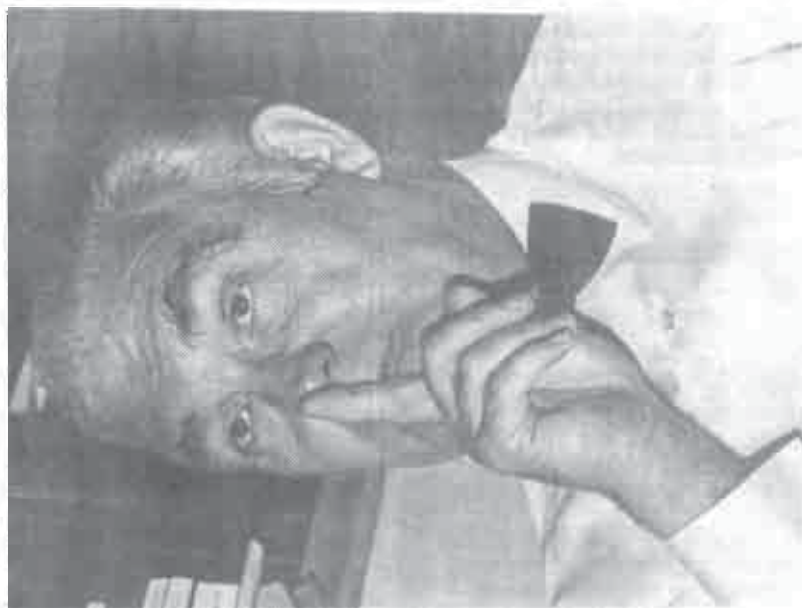
bouwen?

op een andere wijze willen mee-
werken aan hun wijk dan zoals het
tot nu toe gebeurt. Waarom werkt
U eigenlijk ook niet mee ? Het is
erg fijn als je naast gewone dingen
ook eens met andere dingen bezig
kan zijn, en een feest is daar goed
voor.

Het is een feest voor heel het
Oude Westen, het is een feest
waarin we elkaar laten zien, dat
wanneer het aan ons ligt het Oude
Westen nog best een gezellige wijk
kan zijn.

Op het feest zijn er een paar
dingen die speciaal in de aandacht
staan zoals weer Odeon, zoals de
Lanaren, die 30 september weer
opengaat en zoals de pastorie op
de West-Kruiskade die op de dag
ook officieel geopend wordt als
jongerencentrum.

hier langs knippen



Serie "Onbekwaam"

* WETHOUDER JETTINGHOF
MINISTER UDINK
BURGEMEESTER THOMASSEN
WETHOUDER VOS

hier langs knippen

*Nieuw! De eerste kaart
van een uniek kwartetspel!
kniphem uit, plak hem op!*



A. Huizen versieren, straten versieren. Maak uw straat feestelijk, versier uw woning, doe het samen met anderen. Om een eerste stimulans te geven kunt u op vertoon van uw programma boekje in het wijkgebouw Oudeon een klein versierartikel krijgen om uw huis te versieren.

B. Lampionnoptocht vrijdagavond 29 september voor alle kinderen uit het Oude Westen.

C. Grote markt met voorlichting, kermisattracties enz. in de Gouwerstraat. Misschien zijn er op dit moment nog kraampjes die u kunt huren.

D. De gehele dag kinderactiviteiten over de gehele wijk verspreid.

E. De gehele dag groepen en doe het zelf toestanden in de Lantaren vanaf 2 uur 's middags tot ongeveer 2 uur 's nachts. Met o.a.:

- Incubus, fascinerend theater uit Engeland, met duels e.d. in middeleeuwse setting.

- Lol Coxhill, de bekende engelse saxofonist.

- Cabaret Het Oude Westen, Jazz, pop Willem Wilmsink, Subvers, video, film, dia, environment, enz. enz.

- Ieder doen o.a. mee:

- Natural Theatre, een elfmansgroep uit het engelse plaatsje Bath. Ze brengen een spectaculaire kermisachtige toestand met vuurspuwers e.d. Ook op straat.

- Nog wat grepen uit het programma: een jazz big band, het Penta theater (ballet), Bart Stuif, Huub Scholten enz. enz.

- Het "Cabaret Het Oude Westen".

G. Ballonnen opblazen.

H. Een 'psychofoon'. Het allernieuwste sukses, uitgevonden door een wijkbewoner.

I. Dansgroepen en muziekgroepen op straat.

J. Feest in sommige cafe's.

K. Etalagewedstrijd.

L. Videopnamen door de wijkbewoners zelf.

M. Fotowedstrijden.

N. Dam- en schaaktoernooi.

O. Avondprogramma in Odeon. Wilt u ook iets leuks doen, doet u nog op

P. Avondprogramma in de Lantaren.

Q. Avondprogramma in de pastorie in de West-Kruiskade.

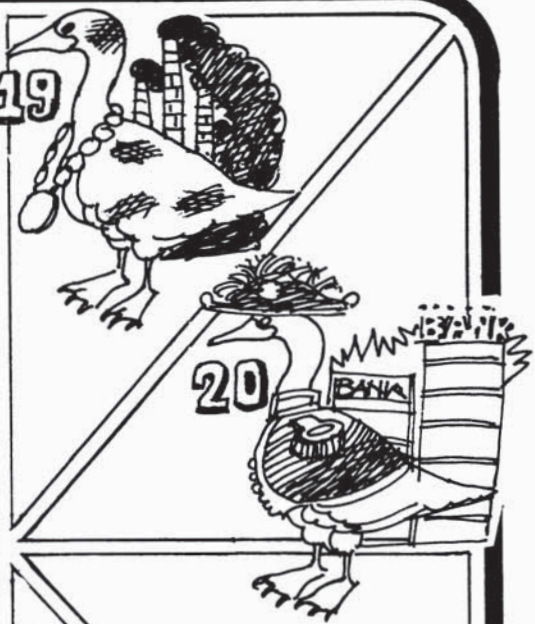
R. Avondprogramma in Ruimte.

S. Na het feest schoonmaakactie voor alle aanplakbiljetten in de wijk?

Wilt u ook meedoen?

T. Nog veel meer. Zie de aanplakbiljetten voor het feest. Lees de kranten en buidelen naar de geluidswagen.

U. Inlichtingen en opgaven voor medewerking in de Lantaren, Odeon, Huis van de wijk, pastorie, alle buidelen en clubhuizen.



18

17

16



15

14

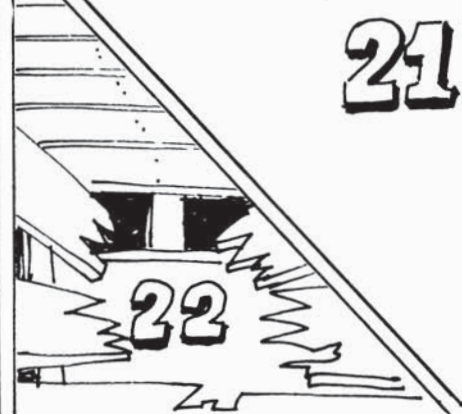


12

11

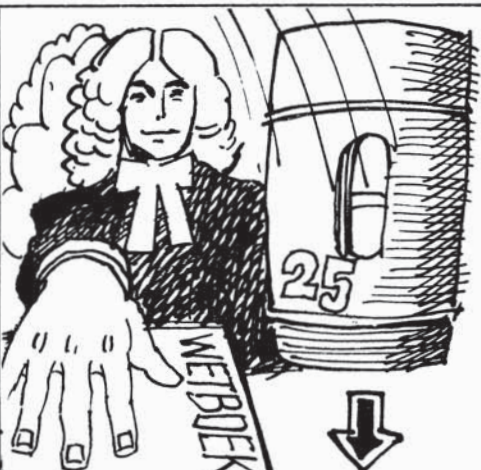


21



23

24

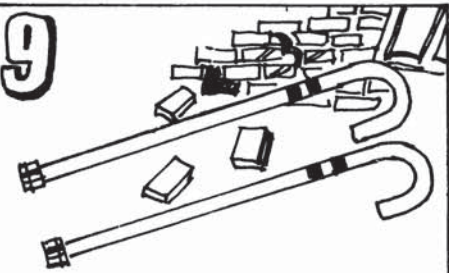


26

27



10



1

2



4

5



7

8

'HET OUDE WESTEN' GANZENBORD

OUDE WESTEN GANZENBORD VOOR HET GEHEELE GEZIN

Spelregels:

Het dak lekt, de trapleuning is kapot of de vloer is verrot. Er is in elk geval iets met uw huis dat de huishuizen moet repareren. In dit spel gaat u op stap om de reparaties gedaan te krijgen. Dat doet niet makkelijk gaat zult u wel merken, en u zult het ook wel weten.

Voor dit ganzenbord hebt u 1 dobbelsteen nodig, en voor elke speler 1 pionnetje. U kunt het met zoveel mensen spelen als u wilt, maar minstens met twee. Ombeurten gaat u de dobbelsteen en gaat zoveel plaatsen vooruit als u ogen gegooid heeft. Als u op een van de hieronder genoemde speciale nummers komt, moet u de opdracht die daarbij hoort uitvoeren. Ook als u van een ander nummer daaraan gestuurd wordt. U heeft gewonen als u het eerst bij FINISH komt: het gerepareerde huis. De anderen spelen door tot er nog maar een speler over is. Veel plezier!

3. HUISBAAS. U komt met uw klachten bij de huishuizen. Voor u uitgepraat bent, zegt hij dat u eerst de huurverhoging maar eens moet betalen. Hij doet niets TERUG NAAR START

6. JURIDISCHE WERKGROEP. U heeft het handig bekeken. U bent naar de juridische werkgroep van de actiegroep gegaan. Zij gaan samen met u een proces voeren tegen de huishuizen. VERDER NAAR NR. 25.

9. BOUWPOLITIE. U bent met uw klachten naar de bouwpolitie gegaan. Daar komt u niet vorder mee. Ze zien niets, ook al komen ze kijken. VIER PLAATSEN TERUG!

11. LANTAREN. Op zoek naar de juridische werkgroep bent u bij de Lantaren naar binnen gestapt. U bent zo geschrokken van het langdurig artiestenting dat u daar zag; dat u van de schrik een week op bed moet blijven. TWEE BEURTEN BEURTEN WACHTEN!

13. HUURADVIESKOMMISSIE. U had gedacht dat de huur-advies commissie u we zou kunnen helpen. Maar daar zitten ambtenaren! Na veel wachten maken ze een rapport. Maar ook daar heeft u weinig aan. De boel moet gerepareerd worden!

DRIE BEURTEN WACHTEN!

16. HUURVERHOOGING. Als u thuis komt, vindt u een brief van de huishuizen. Hij heeft uw huur verhoogd. Maar u vindt dat er eerst gerepareerd moet worden. Heeft u een EVEN aantal ogen gegooid dan gaat u kwaad naar de huishuizen: TERUG NAAR 3! Als u een ONEVEN aantal ogen hebt gegooid gaat u naar de juridische werkgroep: dus TERUG NAAR 6!

19. WE THOUDEUR JETTINGHOFF. U heeft het gelijk maar hogerop gezocht. U bent naar de man gestapt die per slot van rekening verantwoordelijk is voor uw woonruimte: de Wethouder van Volksruimtevesting. Hij zit te slapen achter zijn luxe bureau. Op dat bureau staat een bordje met de volgende tekst: "Kan niks doen - Ga maar naar Udink". VERDER NAAR 20!

20. MINISTER UDINK. Nu bent u bij de allerhoogste instantie op leuke-daken-gebied terecht gekomen: de Minister van Volksruimtevesting. Dit is het einde; atgelopen; dood; uit; U mag niet meer meespelen. Volgende spelletje beter.

22. U zakt door de vloer. U moet wachten tot iemand u inhaalt. Dan mag u weer meedoen. De volgende keer niet zo hard stampen als u kwaad bent. Onze huizen zijn toch al zo slecht onderhouden.

25. RECHTER THORS. U voert een proces tegen uw huishuizen. U wint en de huishuizen moet gaan repareren. TWEE PLAATSEN VERDER! U bent bijna aangekomen bij een gerepareerd en goed onderhouden huis.

DIT IS EEN UITNODIGING OM DE OPENING VAN DE LANTAREN
BIJ TE WONEN

ZATERDAG 30 SEPT.
VAN 14.4. TOT DIEP IN
DE NACHT.

Magarijn
LANTAREN NUMMER.

de lantaren.

de winkelman

Een inleiding

Weer een nummer van Magazijn. Speciaal gewijd aan De Lantaren ditmaal en aan de buurt rond De Lantaren, het roemruchte Oude Westen (draai dit blad maar eens om). 30 september gaat De Lantaren open met veel niet-plechtig vertoon (en u bent hartelijk uitgenodigd vanaf 12 uur 's middags), tevens vindt er een grandioos buurtfeest plaats op die dag. Het één sluit het ander niet uit. In tegendeel zelfs. Buurt en Lantaren zullen elkaar op deze dag op veel fronten kunnen vinden. Er is veel overleg gepleegd, er is samen gepland. De lantarens in de Gouvernestraat zullen dankzij de Rotterdamse Kunststichting, die zoals u weet ook de voedstermoeder van de Lantaren is (en van dit krantje) een kleurtje krijgen op verzoek van een aantal bewoners. De voorgevel van het Venster wordt van een wandschildering voorzien (ontwerp Paul Bassart). Nieuwe fleur voor het Oude Westen. Nieuwe kleur voor Rotterdam. Met gepaste trots en bescheidenheid maken wij nu reeds melding van de vele binnen- en buitenlandse bezoekers die De Lantaren kwamen inspekteren. Hun uitroep "dat zouden we bij ons in (vul maar in Amsterdam, Londen of wat dan ook) ook moeten hebben" werd op den duur wat eentonig. U merkt het, we zijn irritant onbescheiden over wat bereikt is. Met recht? Ga dat zelf maar eens constateren op 30 september of later.

Wat is die Lantaren precies? Een gebouw in de Gouvernestraat 133. Tel. 36 20 16. Binnen is ruimte: 1 flexibele theaterzaal voor ongeveer 350 personen, 1 café (dagelijks geopend van 12 uur 's middags tot 1 uur

's nachts, 's maandags en tijdens de voorstellingen gesloten), 1 oud gymnastieklokaal (voorlopig in gebruik als ruimte voor environments), 1 werkruimte met offsetpers (zelf boekjes drukken), 1 werkruimte met zeefdruk apparatuur, 3 ruimtes voor video en film, 2 ruimtes waar nog van alles mee kan gebeuren. Wat gaat er precies gebeuren? De werkruimtes kunnen door iedereen worden benut die met een aardig idee komt, of die eens wat wil uitproberen. Bel om meer informatie. Woensdagsavonds komt er een soort bewegingscursus waarin onder anderen yoga bij de kop genomen zal worden. Donderdagsavonds wordt het principe van zeefdrukken uitgelegd. Daarnaast is er een poëzieworkshop. Vrijdagsavonds worden de raadselen van video en film onthuld.

De programmering van de theaterzaal gaat ongeveer als volgt verlopen:

- Zondagmiddag: kinderactiviteiten.
 - Zondagavond: jazz en experimentele muziek.
 - Dinsdag: pop.
 - Woensdag: film.
 - Donderdag: experimenten.
 - Vrijdag: experimenten.
 - Zaterdag: amateur- en themadag.
- Aanvang van de voorstellingen 20.30 uur.
Entree zelden meer dan f2,50. ☀
De vrijdag is meestal gratis.

Wie in De Lantaren werken wil, of er een cursus wil volgen, betaalt f25,- per jaar entreegeld en de kosten van het materiaal dat hij of zij verbruikt plus een kleine toeslag. Dit was het einde van een reclamespot. Tot ziens.

R.B.

expositie agenda

EXPOSITIEZAAL DE DOELN

29 sept. tot 31 okt.
Eindstudiewerk Academie Rotterdam.

KUNSTZAAL ZUID

8 sept. tot 9 okt.
Arie de Groot schilderijen, tekeningen.
13 okt tot 13 nov.
Aart Elshout "Made in England" en Yvonne Verzijlbergh, gouaches.

GALERIE FENNA DE VRIES

Oktober
Jan van Munster

GALERIE FLOS MULDER

van 1 okt. af
Hans Andringa schilderijen en grafiek en
Arthur Sprinken bronssculptuur.

STEDELIJK MUSEUM SCHIEDAM

30 sept tot 30 okt.
Confrontatie X.
Werk van Benjamin Royaards, Shalom Lixenberg, Sunja Vincent, Volker Ritters en Frans Lesak.

ELDERS:

AMSTERDAM STEDELIJK MUSEUM

Atelier 10 met o.a.
Carla Kaper (15 sept tot nov).

agenda

dinsdag 3 "BAYANIHAN" Doelen

Nationaal ballet van de Filippijnen
De Doelen Gr. Zaal. Aanvang 20.15 uur.

woensdag 4 KOFFIECONCERT

Gerard Hettema, viool; Marinus Flipse, piano
De Doelen Hal. Aanvang 12.45 uur.

VOCALISTENSERIE

Elly Ameling. De Doelen Kl. Zaal. 20.15 uur.

donderdag 5 ROTTERDAMS PHILH. ORKEST

met David Oistrach, viool; Ligeti (Lontano)
Tsjaikowski en Dvorák.
De Doelen Gr. Zaal. Aanvang 20.15 uur.

vrijdag 6 R.Ph.O. zie donderdag 5.

NEDERLANDS KAMERORKEST

met Alfred Brendel, piano. Schönberg, (Kammersynfonie op. 9) Mozart en Schubert.
De Doelen Kl. Zaal. Aanvang 20.15 uur.

zondag 8 NEDERLANDS KAMERORKEST
zie vrijdag 6.

dinsdag 10 ROTTERDAMS PHILH. ORKEST

met Rafael Orozco, piano.
Berg (drie orkeststukken), Rachmaninow en
Dvorák. De Doelen Gr. Zaal. 20.15 uur.

PRO ARTE KAMMERORCH;

De Doelen Kl. Zaal. Aanvang 20.15 uur

woensdag 11 KOFFIECONCERT

Alice Artzt, gitaar.
De Doelen Hal. Aanvang 12.45 uur.

ROTTERDAMS PHILH. ORK.

Zie dinsdag 10.

donderdag 12 ROTTERDAMS PHILH. ORK.

Zie dinsdag 10.

woensdag 13 B.B. KING

De Doelen Gr. Zaal. Aanvang 24.15 uur



agenda lantaren

TOEGANG ZIE BLZ 2 (INL.)

maandag 2 APPLICATIECURSUS

voor diegenen die in hun werken met kinderen behoefte hebben aan bijscholing in de expres-sievormen.

dinsdag 3 POP

woensdag 4 XOELAPEPEL / FILM
toegang één gulden

xoelapepel een door de haagse tekenleraar Arthur Hesselbach verzonden naam voor een door hem ontwikkeld spel.

donderdag 5 NOG NIET BEKEND

vrijdag 6 POPPENKAST
toegang gratis

van het Goethe Instituut, verzorgd door Albrecht Roser. Het is kritisch en vol ironie. Eerder een poppenkast voor volwassenen dus.

zaterdag 7 NOG NIET BEKEND

zondag 8 POPPENKAST / MUZIEK
één gulden

poppenkast voor kinderen van 4 tot 11 jaar door Jan de Noord. Aanvang 14.30 uur. muziek 's avonds is experimentele muziek of jazz.

maandag 9 APPLICATIECURSUS

dinsdag 10 POP

woensdag 11 XOELAPEPEL / FILM

donderdag 12 SYLVIA

kleine engelse toneelgroep met zeer gevoelige produkties op de rand van het sentimentele waar het echter net niet terecht komt door de sublieme spelprestaties van de twee acteurs.

vrijdag 13 TRAVERS THEATRE
toegang gratis

fascinerend engels theater, met originele en in de voorstelling geïntegreerde muziek van Love and Dreams

zaterdag 14 PANDIT RAM MARAYAN

India's grootste Sarangi speler tezamen met Suresh Talwalker op de Tabla.

zondag 15 POPPENKAST / MUZIEK
één gulden

voor kinderen door Tom en Corrie Wentinck Aanvang 14.30 uur.

's avonds om 20.30 uur aanvang experimentele muziek of jazz.

maandag 16 APPLICATIECURSUS

dinsdag 17 POP

woensdag 18 XOELAPEPEL / FILM
toegang één gulden

donderdag 19 ASSOCIATION

Jazzgroep onder leiding van Pierre Courbois.

vrijdag 20 NOG NIET BEKEND
toegang gratis

zaterdag 21 NOG NIET BEKEND

zondag 22 POPPENKAST / MUZIEK

poppenkast voor kinderen door Daniel de Caluwé. Aanvang 14.30 uur

's avonds experimentele muziek of jazz. Aanvang 20.30 uur.

maandag 23 APPLICATIECURSUS

dinsdag 24 POP

woensdag 25 XOELAPEPEL / FILM
toegang één gulden

donderdag 26 NOG NIET BEKEND

vrijdag 27 CHOREOGRAFIE 1972
toegang gratis

zaterdag 28 NOG NIET BEKEND

zondag 29 POPPENKAST / MUZIEK
één gulden

poppenkast voor kinderen door Camilla Koevoets. Aanvang 14.30 uur.

's avonds experimentele muziek of jazz. Aanvang 20.30 uur.

maandag 30 APPLICATIECURSUS

dinsdag 31 POP



zie agenda 14 sept

Penta - Theater.

Deze werkgroep bestaat uit 5 mensen, professionele dansers, die naar een bewegingstheater toe willen werken, dat streeft naar vermen- ging met andere theatervormen.

Het is, met een voorbereidende periode 1 september gestart in de Lantaren, waar ze een ruimte mochten gebruiken voor hun training. 't Heeft al kontakten gelegd met musicien acteurs en is bezig aan een project.

De kolommen van Magazijn staan in principe open voor een ieder die wat zinnigs te vertellen heeft over b.v. culturele en sociale toestanden.

Ook mensen die denken interessante dingen te kunnen doen met de lay-out van Magazijn zijn welkom.

Voor nadere informatie: bel 36 20 16.

VERVOLG AGENDA DOELN

donderdag 14 PROMENADECONCERT

Rotterdam Philharmonisch Orkest met Stanley Hoogland, piano.

Jochem Slothouwer: Operastudio Respighi, Hummel en Bernstein.

De Doelen Gr. Zaal. Aanvang 20.15 uur.

vrijdag 15 MUZIEKGESCHIEDENIS

Drie eeuwen muziekgeschiedenis.

Omtrent Purcell - Byrd

De Doelen Kl. Zaal Aanvang 11.00 uur.

woensdag 18 KOFFIECONCERT

Carla Hübner, Piano

De Doelen Hal. Aanvang 13.45 uur.

AFRIKAANS BALLET

door l'Ensemble National du Sénégal .

De Doelen Gr. Zaal. Aanvang 20.15 uur.

donderdag 19 ROTTERDAMS PHILH. ORK.

met Heinz Friessen, hobo.

De Doelen Gr. Zaal. Aanvang 20.15 uur.

Couperin, R. Strauss (Hoboconcert) en Stravinsky (Le sacre du printemps).

vrijdag 20 ROTTERDAMS PHILH. ORK.

zie donderdag 19.

SLADE

De Doelen Gr. Zaal. Aanvang 24.15 uur.

zaterdag 21 RAY CHARLES

De Doelen Gr. Zaal. Aanvang 20.15 en 24.15 uur.

woensdag 25 KOFFIECONCERT

Rotterdams Philharmonisch Koperensemble.

De Doelen Hal Aanvang 12.45 uur.

donderdag 26 SOLISTENCONCERT

Fred Pot, cello - Steven Hoogenberk, piano

Ank Mulder, fluit - Jan Gruithuyzen, piano.

De Doelen Kl. Zaal. Aanvang 20.15 uur.

zondag 29 ROTTERDAMS PHILH. ORK.

met Gina Bachauer, piano.

Couperin, Prokofjev (derde pianoconcert),

Bacewicz (muziek voor strijkers, trompetter en slagwerk) en Ravel.

De Doelen Gr. Zaal. Aanvang 14.30 uur.

maandag 30 JOEGOSLAVISCHE AVOND

De Doelen Gr. Zaal. Aanvang 20.15 uur.



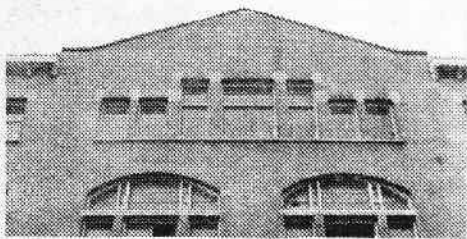
Een vernieuwd "Aejater" voor Rotterdam.

Niet alleen nieuwe gebouwen ontwerpen maar ook gebouwen bruikbaar houden voor de veranderde behoeften om aspiraties van de mens hoort tot de functie van de architectuur.

Meer en meer dringt het tot ons door dat een buldozer een groot gevaarlijk apparaat is indien dit middel om gebouwen af te breken te vlug in actie komt.

De belangrijkheid van de samenhang van de dingen die er zijn beginnen we te onderkennen en willen we thans ook in onze overwegingen betrekken.

Dit betrekkelijk nieuwe gezichtspunt is het dat, een misschien voor velen onbelangrijke ingreep als de verbouwing van de Lantaren, bijzonder belangrijk kan worden als opgave.



Eigenlijk kan gesteld worden dat wat tot nu toe de hoogste functie is geweest van de architectuur - de behoeften van de mens uit te drukken in het ontwerpen van gebouwen - plaats gaat maken voor het inzicht dat de gehele gebouwde omgeving, dus al het bestaande te wijzigen en/of af aan te vullen, het belangrijkste is.

Buiten dit algemene uitgangspunt zijn er mijns inziens, voor de bouw van een centrum voor ontplooiing van creativiteit, ook andere uitgangspunten te kiezen.

Daarbij behoort in de eerste plaats dat er zoveel mogelijk naar moet gestreefd worden dat de toestand die gaat ontstaan niet af is.

Dit houdt eigenlijk veel in.

Als een gelukkige omstandigheid hierbij deed zich het feit voor dat voor de ingreep maar een zeer kleine som kon worden beschikbaar gesteld.

Hiermede werd niet alleen mijn bureau bij iedere uitgave geconfronteerd en moest het eenvoudige, het gewone - niet verbijzonderde - worden gekozen, maar konden ook de eisen van de diverse "insprekers" en specialisten binnen de grenzen worden gehouden.

Verder hield dit in dat de eigenlijke publiekruimte op alle mogelijke manieren diende te worden gebruikt.

Van de bestaande vaste opstelling bleef er dan ook bijna niets over.

Hoe een theater dat af is er uitziet, dat weten we wel, er zijn voorbeelden te over.

Nog steeds wordt er voor een kleine groep liefhebbers perfect toneel gespeeld.

De toeschouwersruimten zijn, zowel als de toneelaccommodaties, afgestemd op de hoge maatschappelijke posities van beide groepen.

Het hoort zo, het hoort goed bij elkaar en wellicht zal dit toneel en het genot dat dit zowel toeschouwers als spelers biedt nog generaties stand kunnen houden.

Maar het is wel een omgeving waarin de meesten, als we passanten - op de "Lijnbaan" zelfs - goed beschouwen, niet passen.

Het is allemaal te mooi, te precies, te voltooid te af.

Ook hier is er natuurlijk een grote samenhang met alle andere dingen die onze samenleving op dit moment beroeren.

Niet alleen in de architectuur of op het toneel, maar bij alle overige kunstuitingen zijn analoge verschijnselen te bespeuren.

En vanzelfsprekend niet alleen in de kunst maar ook in de politiek is er onvrede.

Daar proberen de politici de bestaande democratische vormen vast te houden, terwijl telkens weer blijkt dat de leiders de gevoelens van vele burgers allang niet meer weten te vertolken.

Aanzetten van de veranderingen die de maatschappij te zien zal geven beginnen zich op dit moment af te tekenen.

Ten aanzien van ons onderwerp kan gesteld worden dat de belangstelling voor de uitingen van de creativiteit van ieder mens en daarmee voor de wisselwerking van het spel tussen uitvoerders en gehoor tot nieuwe vormen zal leiden.

Dit is een nieuw uitgangspunt dat in de plannen van het verbouwde theater aan de orde moest worden gesteld.

De versterkte wisselwerking tussen spelers en publiek en de experimenten hiermede zullen tot nieuwe ongekende of tot nu toe weinig bekende theaterkunsten leiden.

De noodzakelijke verschillende zaalopstellingen die hiervoor nodig zijn maakte dat het karakter van het niet af zijn werd verstrekt.

Hierbij kwam nog een andere factor.

Het is duidelijk dat een ruimte pas door "licht" kan worden gekend. Mijns inziens is dit zeker de laatste tijd onvoldoende onderkend als uitgangspunt voor het vormen van ruimte.



De architectuur heeft, door de eeuwen heen, alleen het daglicht als uitgangspunt gehad.

Pas in onze eeuw, door de ruime toepassingsmogelijkheden van lichtbronnen, kan bij het maken van ruimte met deze verlichting rekening worden gehouden.

Met veel ijver heeft de industrie grote uitvindingen, zoals hier op lichttechnisch gebied, zeer commercieel, en voor alles en nog wat toegepast.

Bij het beschikbaar komen van goedkope electriciteit, kregen we een overdosering toegediend waar we langzamerhand ziek van worden.

Op veel plaatsen heeft het overmatige gebruik van de T.L. buis echter al weer afgedaan. Maar dan vervallen we in de toepassing van vooral veel andere willekeurig in de ruimte geplaatste lichtbronnen. Dat wordt dan lichtspreading genoemd.

Bij Theater is het nodig dat zeer wisselende ruimte kunnen worden gebruikt.

Dit kan uitstekend door een grotere ruimte alleen dat gedeelte aan te lichten (vorm te geven door licht) dat voor dat doel op dat moment nodig is.

Zo kunnen op het ene moment de uitingen van de spelers op een ander moment het publiek zichtbaar worden gemaakt, en direct daarna weer



een geheel ander aspect van het gebeuren worden belicht.

De opstelling van een theaterruimte voor een periode waarin de spelers zoeken naar nieuwe vormen en er zich een nieuw publiek vormt, is niet vast te denken. De mogelijkheid van het ontsluiten van de te gebruiken ruimte door kunstmatige lichtbronnen, waardoor de eigenlijke totale ruimte een secundaire functie vervult, deden de nieuwe Lantaren ontstaan.

Het verbouwingsplan kan aan de hand van boven genoemde uitgangspunten worden toegelicht.

Het eigenlijke toneel van de vroegere zaal, waaronder de kleedruimten zijn gehandhaafd, is geheel bij de grote ruimte gevoegd.

Ook de oude foyer welke langs de zaal was gebouwd is door verhoging zoveel mogelijk met de zaal tot één ruimte gemaakt waardoor een zo groot mogelijk vierkante plattegrond is ontstaan.

Op de vergrote plattegrond zijn elementen op diverse wijze naar wens te stapelen. De elementen, afgeleid van de in de toneelwereld gebruikelijke praktijken, zijn zowel als uitgangspunt voor de zitplaatsen als voor het maken van verhoogde toneelvloeren geschikt. De afmetingen van de elementen zijn 83 x 166 x 32 cm en bestaan uit een houten bovenblad en een door scharnieren samenklapbaar, en dus dan weinig ruimte innemen, onderstuk. Op ieder element kunnen 3 zitkuipjes op zeer eenvoudige manier worden gemonteerd.

Sterke, eenvoudige, goed zittende kuipjes, dus op gebitse houten stapelementen.

De gehele zaal is verder in een donkere bruine kleur geschilderd waardoor, indien het licht zich op één plek concentreert, er geen reflecterende achtergronden zijn.



De spots zijn, om een optimaal gebruik mogelijk te maken, gemonteerd aan lichtbruggen, welke zichtbaar in de ruimten zijn aangebracht. Met de opstelling van de bruggen is er zoveel mogelijk rekening mee gehouden dat het licht over het publiek kan heen schijnen.

De inspecient heeft de oude filmcabine als zijn domein gekregen, terwijl voor de opstelling van de uitgebreide en in de toekomst wellicht nog verder uit te breiden apparatuur voor licht en geluid een extra ruimte naast de filmcabine werd gebouwd.

Uit de ruimte voor de inspecient zijn de lichtbruggen, waaraan de diverse spots op zeer eenvoudige wijze kunnen worden gemonteerd en ook snel verplaatst, direct toegankelijk. De ruimte van de inspecient is door een trap ook direct vanuit de zaal toegankelijk gemaakt.

Rest nog te vertellen dat een oude zij-ingang beter geschikt bleek als nieuwe toegang te fungeren, terwijl een ruimte voor ontmoeting - buiten en tijdens de voorstellingen - bijgebouwd is die een belangrijke functie kan vervullen. Alles bij elkaar een poging om alles wat op dit gebied kan ontstaan in de Lantaren in Rotterdam een plaats te geven.

Sj. Schamhart HBO/BNA

openings- feest Lantaren

Zaterdag 30 september vanaf 14 uur:
openingsfeestiviteiten van De Lantaren met oa Incubus, een engelse groep die een spectaculair soort middeleeuws theater brengt met riddersgevechten enz. Voor het eerst in Europa!

Natural theatre met circusachtige acts.
oa vuurspuwers.

Kabaret het Oude Westen.

Jazz ●

Pop ●

Video ●

Ken Cambell Roadshow enz. enz. enz.

GRATIS ENTREE!



fotografisch project

Er zijn drie fotografen.

Elk van hen heeft een fototoestel, dat verschilt van dat van de beide anderen.

☆

Zij bevinden zich in een uitgestrekte tuin, of weiland, met gras en een enkele boom. De bomen zijn tamelijk hoog, zodat zich geen takken lager dan ca. twee meter boven de grond bevinden.

☆

Het is redelijk zonnig weer.



De fotografen beginnen met van zichzelf een opname te laten maken. D.w.z. elke fotograaf wordt telkens door de beide anderen, die naast elkaar staan, gefotografeerd.

☆

Dezelfde situatie, maar nu maakt ook de gefotografeerde fotograaf opnamen. Hij fotografeert de beide andere, hem fotograferende fotografen.

☆

Het is, als variatie, mogelijk dat een van de naast elkaar staande fotografen niet fotografeert, of dat beiden niet fotograferen.

☆

Terwijl de alleenstaande fotograaf (voortaan fotograaf 1 genoemd) en een van de twee fotografen (fotograaf 2) hun positie behouden, verandert de derde fotograaf (fotograaf 3) van plaats.

☆



De positie waarin de drie fotografen zich nu bevinden, heeft de vorm van een denkbeeldige L, waarbij fotograaf 1 en fotograaf 3 zich aan de uiteinden van de L bevinden, terwijl fotograaf 2 zich op de kruising der poten bevindt.

☆

Zowel fotograaf 1 als fotograaf 3 fotograferen fotograaf 2. D.w.z. fotograaf 1 fotografeert hem recht van voren, fotograaf 3 en profiel, in een hoek van negentig graden.

☆

Dezelfde situatie, alleen fotografeert nu ook fotograaf 2, en wel fotograaf 1.

☆

Fotograaf 2 draait zich een kwartslag, zodat hij oog in oog staat met fotograaf 3. Allen fotograferen.

☆

Dezelfde situatie als hiervoor beschreven, alleen fotografeert nu fotograaf 2 niet.

☆

Fotograaf 3 doet enkele stappen achteruit, zodat zijn afstand tot fotograaf 2 even groot wordt als de afstand tussen de fotografen 1 en 2. Vervolgens dragen de fotografen 1 en 3 er zorg voor dat de afstand tussen hen even groot wordt als hun afstand tot fotograaf 2. In feite bevindt elk van de fotografen zich nu op het hoekpunt van een gelijkzijdige driehoek. Hun onderlinge positie ten opzichte van elkaar is identiek.

Allereerst herhalen de voorlaatste vier situaties zich. Dus de fotografen 1 en 3 fotograferen fotograaf 2, terwijl deze recht naar fotograaf 1 toe staat en eerst niet, vervolgens wel fotograaf 1 fotografeert.

Dezelfde situatie, waarbij echter fotograaf 2 naar fotograaf 3 toegewend staat.

☆

Fotograaf 2 wijzigt zijn positie in zoverre, dat hij zich draait, tot zijn gezichtsveld loodrecht op de denkbeeldige verbindingslijn tussen fotograaf 1 en fotograaf 3 staat. D.w.z. hij kijkt naar een denkbeeldig punt, midden tussen de fotografen 1 en 3 in.

☆

Vanuit deze positie wordt fotograaf 2 door de fotografen 1 en 3 gefotografeerd.

☆

Hierna fotograferen de fotografen 1 en 3 fotograaf 2, terwijl deze hen eveneens fotografeert. Op de opname van fotograaf 2 zijn dus de foto-1 en 3 beiden zichtbaar.

☆

Achtereenvolgens verwisselen de fotografen 2 en 1 en de fotografen 3 en 1 van plaats, zodat gelijke situaties als hierboven ontstaan. D.w.z. de fotografen 2 en 3 fotograferen de fotograaf 1 en de fotografen 1 en 2 fotograferen de fotograaf 3, terwijl deze op zijn beurt de twee andere fotografen al dan niet fotograferen.

☆☆

Toelichting.

Kunst is iets van zeer weinig wezenlijk belang en van nauwelijks meer betekenis dan de meest alledaagse zaken, zoals geld verdienen en doodgaan en dat soort dingen. Het aantrekkelijke van kunst, evenals trouwens van zoveel alledaagse zaken, is dat de zin ervan vrij gering is. In feite heeft het allemaal geen enkele zin, d.w.z. van zichzelf, afgezien van de zin die wij er aan plegen te geven, en dat is juist wat het zo aantrekkelijk maakt. Een soort vreugdevolle zinloosheid dus. En het is bij de gratie van deze onmiskenbare zinloosheid, die ik de zin van de zinloosheid noem, dat ik dit project presenteer. Het is zo zinloos! Ik kan slechts één ding bedenken, dat nog zinlozer is. Dat is de uitvoering van dit project.

Wellicht dat ik daar ooit eens toe kom.

Jacobus Bos, voor Eeuwig de Uwe

☆

De gehele situatie herhaalt zich, met als enig verschilpunt dat zich op gelijke afstand tussen de drie fotografen, binnen de denkbeeldige driehoek dus, een van genoemde bomen bevindt. Dus opnieuw fotograferen twee fotografen één fotograaf, die eerst niet en vervolgens wel de beide anderen fotografeert. Op al deze opnamen is echter de boom in beeld. verder: 6/29

de kunststichting in perspectief

Nederland onderscheidt zich door een sterke traditie van lokaal zelfbestuur. Hierin past, dat gemeentebesturen gangmakers werden voor het culturele beleid. Vooral de grote steden kunnen terugkijken op een lange lijst culturele wapenfeiten. Er zijn in samenwerking met het particuliere initiatief gemeentelijke musea, orkesten, theatergroepen, ateliers en andere kunstgebouwen ontstaan. Ook Rotterdam deed daaraan mee. Sterker, het is er misschien het duidelijkste en modernste voorbeeld van. Na de verwoestingen van de tweede wereldoorlog nam het gemeentebestuur als vanzelfsprekend de culturele taken weer op, en stichtte snel de organisaties, waarbinnen het kunstleven zich kon ontwikkelen. De ontwerpers van het culturele herstel voegden er ook een organisatie aan toe, die nergens anders in Nederland in deze vorm te vinden is. Zij gingen van de gedachte uit, dat, hoe goed een zaak ook geregeld is, er steeds ontwikkelingen optreden die het bestaande achterhalen, en er steeds behoeften ontstaan, die onvoorzien bleven. Voor het signaleren, doordenken en stimuleren van deze toekomstige ontwikkelingen in het culturele leven werd de Rotterdamse Kunststichting verantwoordelijk gemaakt. Bewust werd haar taak zo breed mogelijk omschreven: alles te doen wat het culturele leven bevordert.

Gelet op haar herkomst was de stichting een gemeentelijke zaak. Bestuur en staf werden en worden door de gemeenteraad benoemd, en het budget wordt jaarlijks door de gemeenteraad bepaald. Er werd echter ook een zekere distantie tegenover de overheid bevorderd. Het apparaat moest meer worden dan alleen maar een verlengstuk van de gemeente. Het werd gezien als een orgaan dat zich onafhankelijk, deskundig en objectief over culturele vraagstukken zou uitspreken. Het zou haar vrij staan tegenover het politieke en ambtelijke bestuur van advies en kritiek te dienen. Geworteld in het culturele leven van de stad, maar tegelijk zo veel mogelijk los van de beperkingen van belangenbehartiging, visies op korte termijn of haalbaarheid. Deze hooggestemde taakopvatting werd gelukkig geformuleerd, toen een wethouder zei dat de Rotterdamse Kunststichting zou dienen te zijn: het culturele geweten van de stad.

Om zich van deze opdracht te kunnen kwijten sloeg de Rotterdamse Kunststichting de weg in van commissievorming. Ieder advies aan het bestuur en aan het gemeentebestuur passeert het kritische oog van een commissie. Op het moment van schrijven fungeren als permanente adviesgroepen commissies (secties) voor muziek, dans, toneel, film, letteren, beeldende kunst en tentoonstellingen. Deze permanente gespreksgroepen worden gemengd samengesteld. Doorgaans zit een brede verscheidenheid van deskundigheid om de tafel. Men vindt er meest in terug: deskundigen op kunstgebied (kunstenaars en anderen), op het gebied van het culturele bestuur (ambtenaren) en algemeen maatschappelijk geïnteresseer-

den (wetenschapsmensen, journalisten en anderen). Deze adviesgroepen bereiden voor. Ze reageren op voorstellen van de staf en kunnen ook zelf initiatieven nemen. Men kan deze secties tezamen zien als de "braintrust" van de Rotterdamse Kunststichting. De oude zaken worden er geëvalueerd, nieuwe ideeën uitgewerkt. Om deze bestuurlijk creatieve functie goed te vervullen is het nodig gebleken dat er voldoende contact is met de dagelijkse praktijk van het culturele beleid, maar tevens dat ieder lid afstand neemt van zijn directe rol in het maatschappelijke leven en zich geestelijk vrij voelt om nieuwe wegen in te slaan. De secties dienen dan ook niet uit te groeien tot vertegenwoordigende lichamen. Het ingenomen gezichtspunt van maatschappelijke creativiteit heeft het wel mogelijk gemaakt dat de Rotterdamse Kunststichting in nauw overleg met instanties en groepen tot haar voortdurende suggesties voor vernieuwingen in het algemene belang kon komen.

Tot dusverre de meest algemene uiting van deze stimulerende rol is te vinden in het culturele beleidsontwerp voor het gemeentebestuur van 1957. Het is nog steeds de herlezing waard, ook al is veel inmiddels gerealiseerd. Nadat in 1965 een reorganisatie geleid had tot het stichten van een Gemeentelijke Dienst voor de Kunstgebouwen, kreeg ook de Rotterdamse Kunststichting een opknapbeurt. De nieuwe fase werd verwerkelijkt via het instellen van een nieuw bestuur, het aanstellen van een staf en het toevertrouwen van middelen en fondsen om metterdaad impulsen aan het culturele leven te kunnen geven. In hoog tempo werden algemene lijnen getrokken en tot uitvoering gebracht, te beginnen met de beleidsnota 1969, die intussen grotendeels is gerealiseerd. Voorlopig werd als motto gekozen, dat de Kunststichting het Rotterdamse culturele leven wilde oriënteren in democratische, toekomstgerichte en internationale zin.

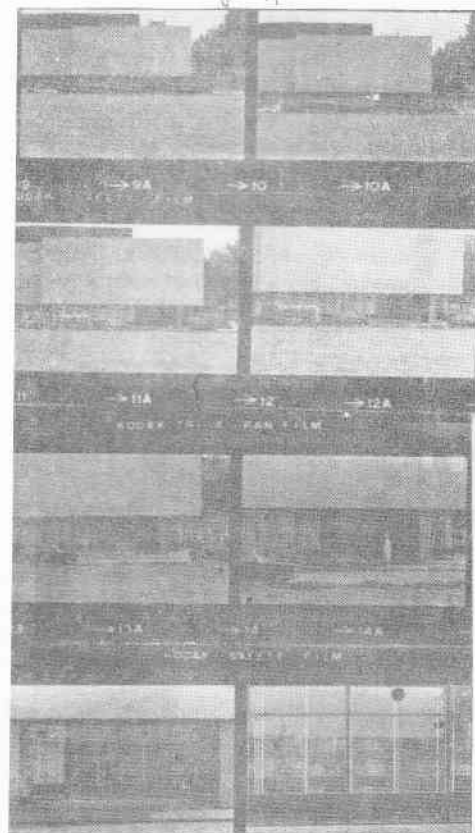
Achtergebleven gebieden als letterkunde en film kregen voor het eerst de volle aandacht. De amateurkunst werd meer overeenkomstig de geldende landelijke maatstaven gesubsidieerd. Een nieuw publiek voor avant-gardistische uitingen werd bereikt via speciale gratis series toneel, muziek en letteren. Experimenten op het gebied van de beeldende kunst kregen de aandacht in het Lijnbaancentrum in projectvorm. Nieuwe mogelijkheden voor beeldende kunstenaars bij stedenbouw en in vrijetijdscentra werden gestimuleerd. Adviezen werden uitgebracht over de muzieksituatie, over diverse problemen van beeldende kunst (galeries, B.K.R. artotheek, hanggelden). Er was aandacht voor de dynamische injectie die een festival aan het publiek en aan de beroepsbeoefenaren van een bepaalde kunstvorm kan geven. Zo ontstonden mogelijkheden voor de organisatie van het Concours van vertolkers van Muziek van deze tijd, voor Poetry International en Film International. Een kunstkrant, die

ook voor niet-deskundigen voorstellingen en andere kunstuitingen beter bereikbaar zou moeten maken, mocht de vereiste gemeentelijke steun niet verkrijgen. Wel het experimenteercentrum De Lantaren, waarin een nog konsekwentere poging wordt ondernomen ruimte te scheppen voor de artistieke vernieuwing, voor de vermenging van gescheiden terreinen, zowel wat de diverse kunsten betreft, als wat betreft de scheiding tussen beroepsman, amateur en publiek.

De Rotterdamse Kunststichting tracht, wie er mee in contact komt, voor een open en brede deelneming aan het culturele leven te winnen. Dit betekent dat de filosofie waaruit zij ontstond, nog steeds geldt. Het culturele leven is vooral een zaak van de toekomst. Een toekomst waaraan kan worden gewerkt. Via een stichting. Het is niet toevallig dat de Rotterdamse Kunststichting weleens de Rotterdamse kunsttoestand wordt genoemd, door mensen die het woord stichting niet bij zo veel dynamiek vinden passen.

De Lantaren markeert een fase in de ontwikkeling van de Kunststichting en hopelijk van Rotterdam. De fase waarin het accent lag op de voorbereiding van een vernieuwing in het leven van de beroepskunst in de stad. Of deze zich in de komende periode verder ontwikkelt, ligt niet alleen in de hand van organisatorische voorbereiders. Tegelijk duidt De Lantaren op een even belangrijke taak, die nog niet ten volle is doordacht, het stimuleren van een nieuw type creativiteit, waarin die van algemeen burger en beroepsbeoefenaar samenkomen.

A.J.v.d. Staay.
aug. 1972



uit het literaire hoekje

Het zat er in en het moest ervan komen. Het Festival Poetry International is na drie manifestaties een begrip geworden, dat uit het literaire leven in Rotterdam niet meer is weg te denken

Het is ook internationaal een begrip geworden en zo iets brengt verplichtingen met zich mee. Ieder jaar opnieuw moeten er vormen worden ontwikkeld, die tot een verdieping en een verbreding van het festival leiden. Dit jaar waren het Paul van Ostaïjen-vertaalproject onder leiding van Gerrit Borgers en Kenneth Koch's poëzieworkshop voor kinderen de nieuwe elementen en de resultaten waren dusdanig dat er naar een voortzetting zal worden gezocht. Ook op andere wijze zal in de komende jaren worden gestreefd naar een nog betere integratie van het poëziefestival in de Rotterdamse situatie.

Maar alle wateren van de Maas wast niet weg, dat de buitenlandse deelnemers over het algemeen slechts een heel korte periode in Rotterdam verblijven en dat er na hun vertrek voor het publiek niet veel anders overblijft dan de herinnering aan hun optreden en aanwezigheid en in het beste geval een beperkte keuze uit hun werk in Nederlandse vertaling, in gestencilde vorm en niet bestemd om lang te bewaren. En voor wie zich verder met een bepaalde dichter wil bezighouden, zijn de mogelijkheden vaak zeer beperkt, vooral wanneer het gaat om vormen van poëzie uit kleinere taalgebieden is het werk in Nederland veelal niet verkrijgbaar. Dit probleem wordt nog groter, wanneer men zich niet alleen tot een bepaalde dichter wil beperken, maar nog meer over de achtergronden van zijn poëzie wil weten. Het spreekt vanzelf, dat hiervoor geen een-

voudige oplossing te vinden is, maar misschien kan in sommige opzichten toch in deze tekorten worden voorzien. Daarvoor is nu een nieuwe reeks, Poetry International bedoeld, die door uitgeverij Meulenhoff-Nederland te Amsterdam in nauwe samenwerking met de Rotterdamse Kunststichting zal worden uitgegeven. Het gaat hierbij om zeer fraai uitgevoerde meestal tweetalige bundels poëzie van een belangrijke buitenlandse dichter, een groep van dichters of een opmerkelijke stroming. Deze boeken zullen bovendien worden geïllustreerd. Ieder jaar zullen in deze reeks twee of drie delen verschijnen. De prijs zal zo laag mogelijk worden gehouden. Als eerste uitgave staat de bundel SKRYT - Om 'n Sinkende Skip Blou Te Verf van de zuidafrikaanse dichter-schilder Breyten Breytenbach op het programma. Breytenbach nam tot dusver tweemaal deel aan onze poëzie-manifestatie en er werden (en worden) in Nederland tentoonstellingen gehouden van zijn tekeningen en schilderijen. Door pers, radio en televisie wordt zeer regelmatig aandacht besteed aan zijn persoon en werk. In juni werd hij door de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde met de Van Der Hoogtprijs onderscheiden voor zijn literaire oeuvre. Ook van Breytenbach was tot nu toe in ons land nauwelijks werk in gebundelde vorm verkrijgbaar. Zijn Nederlandse lezers kenden hem vooral van zijn bijdragen aan het tijdschrift Raster en van zijn aanwezigheid in Rotterdam. In Zuid-Afrika wordt Breyten Breytenbach, die al sinds 12 jaar als balling

in Parijs woont, geboycot.

De bundel SKRYT (een samenballing van de betekenissen: schreeuw, schrift, kruit, schrei, schijt, rijt) bevat voor een goed deel politieke of zoals hij zelf zegt, moralistische poëzie. Aan Lidy van Marissing (Volkskrant) vertelde Breytenbach over zijn nieuwe bundel: "Het heeft geen zin, maar je doet het toch. Je vindt nauwelijks weerklank. Blauw schilderen betekent ook: onzichtbaar maken. Het zinkende schip krijgt de kleur van de zee. Het eerste deel van SKRYT noem ik de gekleurde fase in tegenstelling tot de neutrale fase en natuurlijk ook de blanke fase. Het is opgedragen aan gekleurde mensen."

De nieuwe bundel is door Breytenbach zelf geïllustreerd met een aantal zeer boeiende tekeningen, die SKRYT op zichzelf al tot een waar devol bezit maken. H.C. ten Berge licht in zijn nawoord de merkwaardige positie van Breyten Breytenbach op heldere en informatieve wijze toe. De uitvoering van het boek werd verzorgd door Alje Olthoff. De omvang is 76 pagina's, de prijs ± f 14,50. Het boek zal begin november verschijnen en men kan reeds nu een exemplaar laten reserveren: bij Uw boekhandel of bij de Rotterdamse Kunststichting. Voor veel Rotterdamse vrienden van Breytenbach moet deze aankondiging een prettige verrassing zijn.

Als tweede bundel is een bloemlezing uit de moderne, Indonesische poëzie gepland, die door Ajip Rosidi zal worden samengesteld. Hierover zullen wij U binnenkort nader inlichten.

M.M.

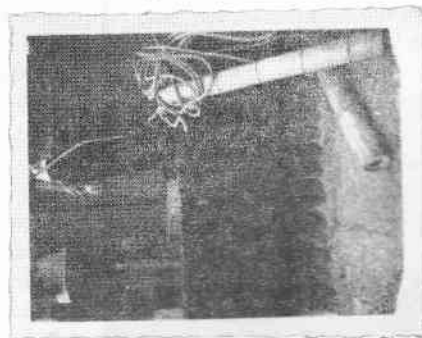
DE TERUGKEER VAN KOLONEL BOGEY



Environment
CH. v. Rest
P. Beckmann



In de Lantaarn
VAN 30 Sept
tot eind Okt



DE TERUGKEER
VAN BOGEY
KOLONEL

experimentencenten

De gemeenteraad van Rotterdam heeft op 7 maart 1972 besloten voor het jaar 1972 een bedrag van 100.000 gulden beschikbaar te stellen voor experimenten op het gebied van de kunst. Gelijk Gecomputeerde Staten het besluit nog moet goedkeuren, ontvangt het stadhuis nu al graag suggesties van ieder die in Rotterdam iets op het terrein van de kunst met experimenteel karakter wil ondernemen. "Kunst" kan hierbij in zijn ruimste betekenis worden opgevat. Voorstellen, persoonlijk of uit naam van een organisatie, kunnen worden vergezeld van een raming van de kosten worden ingediend bij het College van Burgemeester en Wethouders. Afdeling Kunstzaken, Stadhuis, Coolingsingel.



Rotterdam Art Promotion

In de eerste week van oktober ontvangen ongeveer dertien musea, kulturele instellingen, kunstuitleiden, galerijen en kritici in de wereld het eerste bulletin van Rotterdam Art News. Dit is een uitgave van de stichting Rotterdam Art Promotion die van de grond kwam dankzij stimulanzen vanuit het Anjerfonds en de Rotterdamse Kunststichting en waarin behalve genoemde instellingen ook de Erasmusstichting en museum Boymans-Van Beuningen participeren. De initiatiefnemers vonden het te gek dat Rotterdam op het gebied van de beeldende kunst in het buitenland beschouwd wordt als een witte vlek op de kaart. De stad is daar zelf mede schuldig aan. Men staarde zich blind op de haven. De cultuur was een stiefkind. Daar is de laatste jaren verandering in gekomen. Er worden hier initiatieven ontwikkeld, manifestaties georganiseerd die landelijk uniek zijn en internationaal best eens aan de grote klok gehangen mogen worden. Niet voor niets schrijft Betty van Garrel in de Haagse Post van 23 augustus dat de Rotterdamse Kunststichting "is uitgegroeid tot het meest dynamische culturele apparaat van Nederland" althans, nou hoor je het eens van een vriendin. Zaken als Poetry International en Film International halen tegenwoordig gelukkig groot opgemerkt de landelijke pers (zij het dat een ontfermen van verbazing de artikelen blijft sieren; een sympathieke vorm van opstandigheid van de hoofdstad tegen de roerige "provincie"). Met het werk van de individuele kunstenaar ligt het in de publiciteit heel wat moeilijker. Vooral internationaal. Er is praktisch geen museumdirecteur buiten Nederland, geen

kritikus, geen kunsthandelaar die de namen van drie rotterdams kunstenaars zou kunnen opnoemen. Laat staan dat zij op de hoogte zouden zijn van het gebeuren in deze stad. Rotterdam Art News wil daarin verandering brengen. In een soort persmap wil zij informatie verschaffen over het werk van kunstenaars en over de activiteiten van kunstcentra, musea en galerijen. Daardoor kan niet alleen het misverstand van die "witte vlek" worden weggenomen maar tevens een mogelijkheid worden geschapen voor kunstenaars om in het buitenland een poot aan de grond te krijgen. Misschien een vorm van wishful thinking, maar wie niets doet, kan beter op het dak gaan zitten. In het eerste bulletin komen o.a. de tentoonstelling van Jan Van Munster in museum Boymans-Van Beuningen en het pas voltooide Nederland-project van Wim Gijzen aan de orde. Rotterdam Art News zal worden toegestuurd aan adressen in de E.E.G., Amerika, Rusland, Zweden, Japan. Het is in feite de eerste realisatie van Rotterdam Promotion, waarover door overheid en bedrijfsleven al enkele jaren gesproken wordt. Het bulletin zal geen luxe karakter hebben. Daarvoor ontbreken trouwens de financiële middelen. Bij de opzet werd het standpunt ingenomen dat luxe decoratie de waarde van de informatie in diskrediet brengt. Rotterdam Art News zal elke twee maanden (in het engels) verschijnen. De samenstelling is in handen van een redactiecommissie die verantwoording schuldig is aan het stichtingsbestuur van Rotterdam Art Promotion.

J.D.

BESLUITVORMING OP Z'N ROTTERDAMS,

OF: HOE EEN ROTTERDAMSE AFTEGROEP NIETS GELEERD BLIJKT TE HEBBEN VAN DE FOUTEN VAN ANDEREN.

Op 7 augustus licht de Commissie Toneelbestel Rotterdam haar Rapport toe bij de raadscommissie kunstzaken.

Onder druk van NVT en de Werkgroep, spelen met toneel" wordt afgesproken dat de raadscommissie een hearing zal houden.

Bijtijds ontdekt de werkgroep dat ze gemanipuleerd wordt en voelt zich bedonderd.

Gelukkig kan er nu een pamflet verspreid worden met een zeer onguur kijkende en optredende Jan van Gorkom.

Alles volgens het schema van het konflikt model.

30 augustus, om half acht 's avonds in de Doelen kan na geharrewar over het tijdstip van aanvang en agenda de hoorzitting beginnen.

De bijeenkomst verloopt volgens een vast stramien, een stramien met een godsdienstig karakter. Maar dan van een godsdienstigheid op z'n slechts, met veel herhalingen en orthodox in de leer.

Een aantal groeperingen mogen hun geloofsbelijdenissen afleggen. In de loop van de séance zal ook blijken dat ze elkaar, net als in het echt af en toe bijten.

Josephine van Gasteren en Hans Abelman liggen elkaar niet zo erg.

De oecumene valt niet mee, ondanks de autoritaire en feodale gemeenschappelijke vijand: de bestuurderen.

De credo's worden onderbroken door profetische getuigenissen en klaagzangen van vrouwen die zich te kort gedaan voelen.

Akute hulp wordt niet geboden.

Evenals in Staphorst is het ondoenlijk in deze kontreien in te gaan tegen de geloofsvoorstellingen.

Daarom is het hen niet duidelijk te maken dat de Commissie Toneelbestel een goed plan heeft gemaakt.

Goed omdat het:

- gebaseerd is op een analyse van de huidige situatie,
- het flexibel is,
- het aanstuurt op professionalisering en kwaliteit.
- Het niet gemaakt is en niet uitgevoerd zal worden door a-sociale, rechtse rakkers.

De werkgroep "spelen met toneel" is helaas de gevangene geworden van verbaal gestuntel.

En alsof dat nog niet genoeg is, vervallen in een soort spandoeken-gehanes waar de lol helemaal al vanaf is.

★

Chris Ribbius is niet de enige bestuurder die van het uitgangspunt en doel - toneel als middel - zegt: dat vind ik tof.

★

Het wordt onwaarschijnlijk dat dit doel door de werkgroep bereikt zal worden.

Vooral door in de commissie een tegenstander te zien en het rapport fout te interpreteren.

★

De argumentatie waarom het theatercentrum geen plaats zou kunnen vinden in de derde sektor uit het plan van Gorkom bestaat uit aparte onzin.

★

"Waarom het theatercentrum niet in de derde groep kan in 2 punten:

- het theatercentrum zou met de door ons gewenste maatschappelijke opstelling deel uitmaken van een structuur die in zijn geheel niet gebaseerd is op hetzelfde uitgangspunt, zou deel zijn van een structuur die geleid zal moeten worden door theatermanagers i. p. v. mensen met een intermediaire functie tussen samenleving en theater.
- het is heel waarschijnlijk dat eksperimentele vormeksperimenten niet goed passen bij de pogingen een nieuwe fundering op te bouwen. Daar zouden best wel eens een aantal traditionele technieken bij nodig kunnen zijn. Vorm eksperimenten en sociaal eksperiment zijn niet gelijk aan elkaar".

Aldus de werkgroep. ★

Als de werkgroep met theatermanagers kortzichtige, geborneerde lieden op het oog heeft, zou ze misschien gelijk hebben.

★

De commissie denkt aan mensen met een andere mentaliteit.

★

Verder wordt de suggestie gewekt alsof de commissie vormeksperiment en sociaal eksperiment door elkaar haalt.

★

Wie bladzijde twaalf van het rapport goed gelezen heeft moet beter weten.

★

Op basis van de uitgangspunten zou een overeenkomst tussen de werkgroep en de commissie mogelijk moeten zijn.

★

De werkgroep: Toneel, dramatische expressie enz. kan een bijdrage leveren aan de bewustmaking bij het publiek van de problemen in de wereld, kan misschien iets losmaken bij het publiek of een mentaliteitsverandering bewerkstelligen."

★

De commissie toneelbestel denkt in dezelfde lijn als ze stelt: "Een bewust kunstbeleid moet er naar streven alternatieven te stimuleren, die tendenties naar vaak gewenste stabiliteit en conservatisme tegengaan."

★

Daarom kon Ruud Englander op de vergadering van 7 augustus de werkgroep ook aansporen hun kansen in deze structuur te benutten. Maar ja, het lezen van een rapport aan B & W valt niet mee.

★

Na een hearing van drie uur blijkt de werkgroep precies dát te hebben wat ze niet wilde bereiken.

Stoom afblazen!

★

De bestuurders kunnen zich terugtrekken en overgaan tot de orde van de dag.

Paul Mentzel.

verval

3 fotografen.

Opnieuw wordt de voorgaande situatie in zijn geheel herhaald. Ditmaal echter stellen alle fotografen hun toestellen scherp op de boom en dus niet op de door hen te fotograferen fotografen.

★

De enige fundamentele afwisseling die nog mogelijk is, is die van de drie fotografen op één rechte lijn, omdat wanneer een fotograaf de beide andere wil fotograferen, de achterste anders volledig aan het gezicht zou kunnen worden onttrokken.

★

Dus fotograaf 1 begint met de fotografen 2 en 3 te fotograferen, die beiden met hun gezicht in zijn richting staan.

Dan fotografeert fotograaf 1 de fotografen 2 en 3 opnieuw, terwijl fotograaf 2 hem fotografeert. Vervolgens fotografeert hij de fotografen 2 en 3, terwijl fotograaf 3 hem fotografeert en ten slotte fotografeert hij hen terwijl beiden hem eveneens fotograferen.

★

Hierna keert fotograaf 2 zich om, zodat hij met zijn rug naar fotograaf 1 en zijn gezicht in de richting van fotograaf 3 komt te staan.

De voorgaande situatie herhaalt zich. Fotograaf 1 fotografeert de fotografen 2 en 3. Fotograaf 1 fotografeert fotograaf 2, die op zijn beurt fotograaf 3 fotografeert. Zowel fotograaf 1 als 3 fotograferen fotograaf 2. Fotograaf 1 fotografeert fotograaf 2, terwijl de fotografen 2 en 3 elkaar fotograferen.

★

Fotograaf 2 herneemt zijn eerste positie, met zijn gezicht naar fotograaf 1. terwijl nu fotograaf 3 zich omdraait en met zijn rug naar fotograaf 1 staat.

★

In deze situatie fotografeert fotograaf 1 de fotografen 2 en 3 en fotografeert fotograaf 1 de fotografen 2 en 3, waarbij fotograaf 2 hem fotografeert.

★

Nu draait ook fotograaf 2 zich weer om, zodat zowel fotograaf 2 als fotograaf 3 met hun rug naar fotograaf 1 staan.

★

Fotograaf 1 fotografeert fotografen 2 en 3. Fotograaf 1 fotografeert de fotografen 2 en 3, waarbij fotograaf 2 fotograaf 3 fotografeert.

★

Het is mogelijk om de gehele situatie opnieuw te fotograferen, waarbij de fotografen 1, 2 en 3 afwisselend elkaars posities innemen.

★

Door de onderlinge afstand tussen de fotografen te variëren, waardoor de dichtstbijzijnde bijvoorbeeld slechts gedeeltelijk, in close-up, en de andere volledig zichtbaar is, kan de situatie nog worden uitgebreid.

☆☆☆



adressen

Galeries.

Fenna de Vries (114002)
Eendrachtspaleis 18
open van 11 tot 18 uur.

C. C. C. (250917)
Burg. Meineslaan 69b.
open na telefoontje.

Galerie Flos Mulder
Rodenrijkslaan 55
open van 13.00 tot 18.00 uur.

Galerie Design (249919)
Stationssingel 19b.

Jongerencentra.

A. M. V. J. (134720)
Mauritsweg 2
open na 22.00 uur

EKSIT (146775)
Eendrachtstraat 87
ma/di 20 - 24 uur, vr/za 20 - 02 uur.

RUIMTE (365254)
Gaffeldwarstraat 5a
20 - 01 uur, vr/za 20 - 02 uur
do/za/zo ook 15 - 17 uur

NIVON (840460)
Everdijkstraat 25
vr/za 19.30 - 24 uur, zo 14-17 en 19.30-23

Diversen

Release (363616)
Gaffeldwarstraat 5

EJAR (136428 en 112498)
Eendrachtsweg 69

R. R. J. J. (141011)
Van Vollenhovenstraat 62

Trefcentrum (117144)
Gen. van der Heydenstraat 40

Rotterdamse Kunststichting (115811)
Kruisplein 30

Lijnbaancentrum (142522)
Lijnbaan 165

De Lantaren (362016)
Gouvernestraat 133



geschiedenis wordt voorgeschiedenis

Het is al weer wat jaren geleden. Ik probeerde op het Stadhuis belangstelling te wekken voor perikelen van De Lantaren, welke de voortzetting van het werk van het Kunstcentrum 't Venster althans naar de kant van het toneel in gevaar gingen brengen, en sprak van de "schouwburgzaal". Het ietwat korpzige antwoord: "Praat toch niet van een schouwburgzaal; het is gewoon de grote zaal van Ons Huis, waar ik als kind mijn schoolfeestjes had."

Het was eer een ontsnappingspoging, dan dat de gesprekspartner de klok terug zocht te draaien. Want inderdaad: toen Ons Huis na de oorlog weer aan het werk ging, was er "de grote zaal", waarvoor het niet meer de duidelijke bestemming van vóór de oorlog zag, toen een belangrijk deel van het volkshuiswerk zich daar voltrok. Na de oorlog zou dit volkshuiswerk zich meer op de markt gaan richten en het theatruurlijk deel de grote zaal minder nodig. Maar Ons Huis was met de op-richting van het filmtheater 't Venster (dat, met een blik naar de welvarende Amsterdamse uitkijk, de voedingsbodem moest vormen, welke de idealistische opzet van het Kunstcentrum van dezelfde naam zou doen gedijen) een musisch-kulturele nevenweg ingeslagen, welke naar "de hele stad" bleef-leiden. Toen in het begin van de jaren vijftig Rotterdam een tweede toneelgezelschap zou krijgen, de Rotterdamsche Comedie, onder leiding van Kees Brusse en Richard Flink, was Ons Huis dan ook voetstoots bereid de "grote zaal" door dezelfde architect, die reeds het filmtheater had gekreëerd, Bakema, tot een heuse "schouwburg" te laten verbouwen, welke de aanvankelijk voor het toneelgezelschap bestemde naam van De Lantaren kreeg. Ons Huis werd echter gauw uit de droom geholpen; het gezelschap kwam artistiek niet van de grond, maar had in een ommezien wel een tekort van drie ton verwekt. Het was in twee jaar uit zijn lijden.

En Ons Huis zat met De Lantaren. Zoals het ook wel een beetje met het Kunstcentrum 't Venster zat, dat bij gebrek aan middelen, welke het filmtheater tegen de verwachting niet overhield, ook in de eerste opzet was blijven steken: de ateliers, waarin een Rotterdamse school van kleur lithografen tot kortstondige bloei kwam; de tentoonstellingen in de foyer van het filmtheater, welke met toen nog onbekende namen als die van Appel, Corneille en Tajiri, achteraf bezien, een vliegende start maakten, maar verder: de oprichting van het tijdschrift Marsyas, dat niet meer dan twee nummers zou beleven; een poging van Es Eienbaas om in de foyer, tussen de tentoonstellingen "pauzeconcerten" te organiseren, welke op den duur ook weer stokte. Dat was zo ongeveer de stand, toen in de loop van '54 de toenmalige direktuer van ons Huis drs. E. Lopes Cardozo, het bestuur voor de gedachte won mij met de leiding van het Kunstcentrum te belasten, nadat het aanvankelijk bedoelde zelfbestuur van participerende kunstenaars geleidelijk was leeggelopen. Een

leiding, welke zich niet, konserverend, tot de behartiging van de belangen van beeldende kunst, de tentoonstellingen, de ateliers, zou beperken, maar erop uit zou zijn het Kunstcentrum zijn eierzuchtige naam tenslotte toch waar te doen maken.

De eerste stap was: de wederinvoering van de pauzeconcerten, in de tentoonstellingszaal, die nu zouden worden voortgezet, totdat de invoering van de vijfdegonweek en de daarmee samenhangende spreiding van de lunchpauzes althans in de buurt van de Gouvernestraat de toch nooit overweldigende toeloop te zeer deed teruggaan.

De volgende, meer betekenisvolle stap, werd eigenlijk bij toeval gezet, zoals zo vele latere, nog meer betekenisvolle stappen voor een goed deel van het toeval afhankelijk waren: want, om de beeldspraak nog even vol te houden, het Kunstcentrum liep op een schoen en een slof; het had eigenlijk geen middelen; het teerde op een onvermijdelijk tekort, dat het zo klein mogelijk diende te houden, wilde Ons Huis het knapen dragen. Enige subsidie was er aanvankelijk helemaal niet bij, van veel betekenis en dat nooit geworden. Stoute sprong en konden dan ook niet worden gewaagd. Maar voor een vrees mogelijk geworden concert van de blueszanger Big Bill Broonzy stapte ik op een zondagmiddag dan toch over naar De Lantaren, nu inderdaad weer tot weinig meer dan de "grote zaal" teruggezaakt, welke het van incidentele verhuuringen moest hebben. Afgezien dan van de voorstellingen van de Rotterdamsche Filmliga rediviva, die er bloeiende jaren heeft gekend, om dan om een aantal redenen te gaan kwijnen en tenslotte de vlag over te geven aan de derde organisatie, die in het Kriterion tot nieuwe bloei gekomen is.

Stapje voor stapje, stap voor stap, ben ik toen verder gegaan. Ik mocht daarbij de toen nog tamelijk drukke zakelijke exploitatie van De Lantaren niet in de weg staan, kon haar aanvankelijk eigenlijk alleen op zondagmiddagen krijgen en dan in de eerste plaats voor concerten, die inmers het goedkoopst uitkwamen, maar die dan toch naar hetzelfde richtsnoer werden gekozen - nu ja, veelal bij aanbod aanvaard: het Rotterdamse publiek te konfronteren met eigentijdse verschijnselen van kunst; jonge kunstenaars gelegenheid te geven zich aan het publiek voor te stellen.

Van de vele en soms heel verheugende beloften, welke op het podium van De Lantaren gedaan zijn, zijn er heel wat beloften gebleven; maar er was ook een Ton Hartsuiker bij, die ook al in de pauzeconcerten was opgetreden; een beroemdheid nu, toen een aankomende als Emmy Ameling, de hardnekkige Piet Veenstra, de fluitist Koos Verheul, die met zijn vrouw Louise en eerst Elly Salomé, later Jan van der Meer als begeleider jaarlijks zou terugkeren, totdat bij de opening van De Doelen de vooruitzichten voor de Lantaren als concertzaal zo ver inkrompen dat de con-

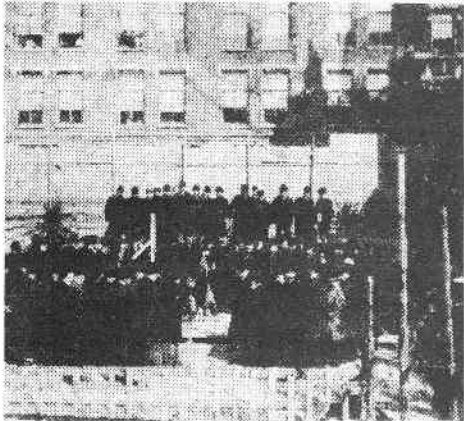
certen maar beter konden worden gestaakt. Al gauw kwamen ook jeugdige buitenlanders opdagen: de pianist Armin Janssen en later zijn Etrichse stadsgeenoot Rolf Looser, kunstenaars uit Oostenrijk, Frankrijk, Duitsland, Roemenië, Israël, van overal bleek dan toch hoe groot de behoefte aan een podium als De Lantaren was, van waar onverdroten de strijd met het publiek werd voortgezet om nieuwe werken, jonge kunstenaars aan erkenning te helpen.

Al gauw krijgt ook de voordrachtskunst haar kansen: Anita Kaptein zingt Franse chansons van Béranger tot Brel, Otto Sterman belijdt: ik ben een neger. Chanah Milner zet het joodse lied in, dat door Willy Brill zal worden overgenomen; Mary Kiehl neemt op verzoek van het Kunstcentrum De Wilde Jacht, van Achterberg, op haar repertoire, Albert Vogel Jr. laat er zich horen; in het voorjaar van '59 organiseert Marinus van Henegouwen voor de eerste maal een middag van het Nederlandse chanson, die achtereenvolgens zal terugkeren; het Kunstcentrum introduceert Tangel-Tangel (één enkele voorstelling); ook in '59 brengt het Quadro Flamenco, met de onvergeterlijke Amalia Roman, waarbij zich dan later de Fiesta Gitana ontwikkelt. De Lantaren ontgroeit, maar dan toch ook niet meer het "object trouvé" gebleven, als noodzigtig zij in haar eerste ontwikkelingsjaren in De Lantaren meer op haar plaats was. En op 26 november '58 laat het Kunstcentrum uit Antwerpen de Eksperimentale Werkgroep Toneel overkomen, meer amateurs dan beroepsspelers, die toen Jacques, van de hier toen nog vrijwel onbekende Ionesco, kwamen spelen. In hetzelfde jaar komt zij met Beckett's Eindspel terug, later nog eens met een stuk van Shelagh Delany. Maar intussen is in toneelkringen hier dan toch ook beweging gekomen: "Jongeren van het Rotterdams Toneel" presenteren in De Lantaren Het Balkon, van Genet, in een speciale nachtvoorstelling, welke mede daardoor beroemd geworden is dat de toenmalige burgemeester het stuk ongeacht achtte voor een openbare "reading", al wees de politie vervolgens toch hulpvaardig de weg voor een besloten uitvoering, welke het Kunstcentrum een stroom van nieuwe "dramateurs" opleverde. Het gezelschap Puck, dat later Centrum zou gaan heten, komt spelen, o.a. Korczak en de kinderen, van Erwin Sylvanus, dat nog eens herhaald moest worden.

Test, de voorloper van Studio, komt in een nachtvoorstelling Nederlandse eenakters spelen. De "Jongeren van het Rotterdams Toneel" hebben zich intussen tot een werkgroep aangesloten, die De Lantaren geruime tijd trouw blijft, tot onder Rob de Vries het NBT een nieuwe koers gaat varen. Er ontwikkelt zich allengs een samenwerking met de Rotterdamse Kunststichting, welke het mogelijk maakt dat abonnementsseries kleinkunst, maar ook reeksen voorstellingen van Studio in De Lantaren gegeven worden; ook incidenteel geeft de RKS haar steun, waardoor bijv. later Theater Terzijde (Vietnam; Leonce en

Lena) zich in Rotterdam kan vertonen. Gelijk ook op tentoonstellingsgebied, blijft er enig contact met België bestaan: het Fakkelteater uit Antwerpen, Toneel Vandaag uit Brussel, maar zelfs de Belgische kolonie toont er geen belangstelling voor.

In het najaar van '61 beginnen in De Lantaren de zaterdagochtendconcerten, van 11.30 tot 12.15 uur, in de verwachting dat de vijfdaagse week aan zo iets behoefte heeft doen ontstaan. Weer laten belangrijke musici zich er horen: de cellist Anner Bijlsma, de blokfluitist Frans Brüggem, de zangeres Ileana Melita, samen met Ton Hartsuiker, Caecilia en Louis Andriessen als pianoduo. De toeloop blijft onder de maat, maar de reeks wordt onvervaard voortgezet.



eerste paal voor de lantaren, heel lang geleden.

De programmering heeft altijd in de reuk van eigentijdsheid gestaan, nu eens wat nadrukkelijker, dan weer wat flauwer. Op sommige ogenblikken heet het nadrukkelijk: experimenteel. Koos Verheul, Ton Hartsuiker en Jan van Vlijmen spelen in het seizoen 60/61 een programma "experimentele muziek"; Ton Hartsuiker levert een introductie tot de seriele muziek en in het volgende seizoen een cyclus "pianomuziek van de twintigste eeuw". Weer een seizoen later komen Ton Bruynel, elektronische muziek, Elio Pomare, dans, met de beeldende kunstenaars Tajiri en Sam Middleton tot een bundeling van eigentijdse uitingen" onder de titel "Resonance"; via een uitvoering van het kortstondige muziektheater M.E.S., wordt het de beurt van het Fluxus Festival, een "toneelgebeuren", waarbij Ben Vautier voor de deur van de schouwburg met zijn in verf gedoopte baard de Gouvernestraat aanveegt, en even later presenteert The Living Theatre zich in De Lantaarn met de "Mysteries and smaller pieces". In dat jaar komt er ook voor het eerst een voorstelling in samenwerking met Mickery tot stand; het "Incidenteel Theater Experiment" van John van de Best speelt kort daarop "De Meiden" in travestie.

Te veel om op te noemen en veel blijft vergeten, zo de konsekwente pogingen om de mime en het poppenspel de aandacht te bezorgen, welke eraan toekomt, van Jan Bronk tot Will Spoor, Rob van Houten en Rob van Reijn, de uitzonderlijke Feike Boschma, al in de tijd, toen hij nog met Peter Struyken samenwerkte, die later in de beeldende kunst zijn eigen roem verwerven zou (en natuurlijk ook aan de wanden van 't Venster verscheen), - tot aan Kruimels toe.

Van de toneelgezelschappen was Studio, ook al door de steun van de RKS, het trouwst, maar moest ook steeds dringender op de tekortkomingen van De Lantaren als schouwburgzaal wijzen; Centrum komt nog al eens terug, De Nieuwe Comedie/Arena spelen er serietjes, incidenteel ook andere gezelschappen, ook amateurs, ook studenten. Manon Alving en Jaap Maarleveld geven er een voordrachtsavond, als inleiding tot een ontwikkeling, welke naar de Noorder Compagnie zou leiden, met haar steeds moderner programmering; Wim Zomer gaat er nauwelijks opgemerkt van start; Neêrlands Hoop in Bange Dagen beleefte er een soort van voorpremière, voor beschamend lege zalen: wie had toen al van hen gehoord?

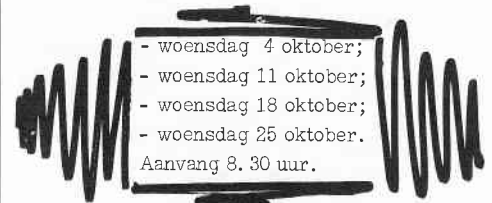
Onder al die uitingen van onverwoestbaar enthousiasme ging het De Lantaren toch maar slecht. Het is alweer een tiental jaren geleden dat ik voor het eerst de waarschuwing liet horen dat, als er niet de nodige steun voor een ingrijpende verbouwing van De Lantaren gevonden werd, het Kunstcentrum 't Venster zijn activiteiten daar zou moeten staken. Soms zag het daar ook werkelijk naar uit; de stem van het publiek en pers klonk luid genoeg om het besef te wekken dat het zo ver niet komen mocht, maar hoopvolle vooruitzichten werden even vaak gefrustreerd. Totdat dan eindelijk de Rotterdamse Kunststichting, onder nieuwe leiding, voor eigen experimenten op het gebied van literatuur, muziek, toneel, maar ook op het gebied van de beeldende kunst en terwille van de mixed media het oog op het gebouw in de Gouvernestraat liet vallen en een inderdaad doeltreffende verkouwing van De Lantaren inbouwde in een plan om daar een volledig "experimenteercentrum" te vestigen, waarin de activiteiten van het Kunstcentrum 't Venster in de positieve betekenis, welke het woord filosofisch heeft, nu allengs worden "opgeheven" om met veel meer armslag te kunnen worden voortgezet. Het Kunstcentrum 't Venster en zijn voedster, de stichting Ons Huis, konden daar alleen maar blij mee zijn. Het was hun altijd om de zaak, nimmer om eigen roem geweest.

Johan Huys.



Xoelapepel

Xoelapepel is een door de haagse tekenleraar Arthur Hesselbach (36 jaar) verzonnen naam voor een door hem ontwikkeld spel. Hieraan kunnen mensen meedoen vanaf 15 jaar. In de Lantaren wordt gespeeld op:



Arthur Hesselbach heeft met dit spel de bedoeling de mensen opnieuw te confronteren met hun eigen gevoelens. Door deze confrontatie moeten ze een helderder kijk op de dingen en gebeurtenissen uit het dagelijkse leven kunnen krijgen en zo kunnen voorkomen mensen van de sleur te worden.

De Xoelapepel gaat als volgt:

1. De horizontale xoelapepel.

Voor elkaar totaal vreemde mensen komen bij elkaar in een ruimte waar verschillende soorten materiaal zoals muziekinstrumenten, stoken e.d. zijn die als men daar de behoefte toe voelt gebruikt kunnen worden.

De persoon die als eerste een handeling verricht wordt de leider: de Katalysator van het spel. Er komt nu een opeenvolging van handelingen die tezamen 45 minuten mogen duren. Dan moet de katalysator het spel beëindigen en het tweede gedeelte beginnen.

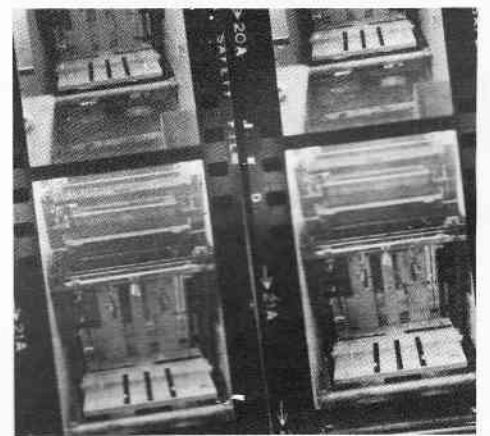
2. De pauze.

De aanwezigen worden verzocht languit te gaan liggen en zich volledig te ontspannen.

3. De vertikale xoelapepel.

De katalysator opent het spel opnieuw en geeft enige suggesties naar aanleiding waarvan gespeeld kan worden. De activiteiten gaan nu meer in richting van het creatieve spel met echter een duidelijk verschil namelijk dat er zonder vooropgesteld doel wordt gespeeld. Men doet wat hij zelf wil doen, elke handeling en gebeurtenis is vrijblijvend.

Voor verdere informatie bel de Lantaren: 36 20 16



Te koop een engelse etspers met vertrager, die slechts enkele keren is gebruikt. Afmetingen plaat 40 x 75 cm.

Nieuwprijs f 1.200,-- Informatie bij Mevrouw MacLean, Vroesenlaan 53c, Telefoon 242324.

Vraagprijs f 750,--.

lang leve de Amateurs!

De amateurtoneelspelers in Rotterdam zijn bezeten van nieuwe theaters. Dat komt omdat er zo weinig theaters zijn in Rotterdam, althans waar de amateurs op een hen passende wijze gebruik van kunnen maken.

Nu we er weer een oud maar weliswaar gloednieuw theater verkrijgen, is natuurlijk hun eerste vraag: mogen wij er ook in?

Wel, al lijkt het onredelijk op het eerste gezicht, toch is het geen ramp dat deze begrijpelijke maar toch wat ongenueanceerde en rechtlijnige vraag niet even rechtlijnig met "ja" beantwoord kan worden.

De Lantaren, en dan bedoel ik het gehele centrum, dus theater + werkplaats + ontmoeting ruimte, is door de Rotterdamse Kunststichting in de eerste plaats opgezet, hoe kan het ook anders, om nieuwe ontwikkelingen te stimuleren en daarvoor een zo gunstig mogelijk werkklimaat te doen ontstaan. De Lantaren nodigt uit tot dingen doen om uit te proberen, dingen doen die je nooit eerder deed, dingen doen die een logisch vervolg zijn op wat je eerder deed of juist niet.

Vertaald naar het amateurtoneel toe, zou je kunnen zeggen dat De Lantaren er in de eerste plaats is voor die liefhebbers die niet alleen maar geïnteresseerd zijn of ze er tegen betaalbare prijs voorstellingen kunnen geven, maar die vooral willen weten wat ze nog meer aan die Lantaren zouden kunnen hebben.

In den beginne bestond het plan om de Lantaren in deze nieuwe vorm een experimenteel centrum te noemen. Dat hebben we niet gedaan omdat dat woord te pas en te onpas wordt gebruikt en altijd veel verwarring teweeg brengt, maar dat neemt niet weg dat de Lantaren niet haakt naar cultuurbevestigende elementen. Liever onzekere try-outs dan gladder zekerheden, liever zoeken dan allang gevonden hebben, liever vraagtekens dan uitropeetekens.

Het is verschrikkelijk waar dat het amateurtoneel in Rotterdam hevig behoefte heeft aan nieuwe impulsen en initiatieven, waardoor het zich verder kan ontwikkelen.

Welnu, de Lantaren legt mogelijkheden hier voor op een presentieblad. De derde verdieping boven het theater is omgebouwd tot werkplaats met een grote trainingsruimte, een praat-rust-lig-leg-zitkamer, een keuken toiletten, terwijl binnenkort twee douches worden aangelegd welke ook dienst moeten doen voor het theater.

Er kan dus op allerlei manieren worden gewerkt, door amateurs evengoed als door professionals, het liefst door allebei tegelijk, met elkaar.

En beneden dan natuurlijk nog dat volledig geoutilleerde zeer flexibele theater, dat beschikbaar staat voor datgene dat boven wordt voorbereid.

Een Vangertje in het A.D. zou luiden:

(ADVERTENTIE)

Aangeboden: theater + werkplaats.
Gevraagd: mensen + plannen.

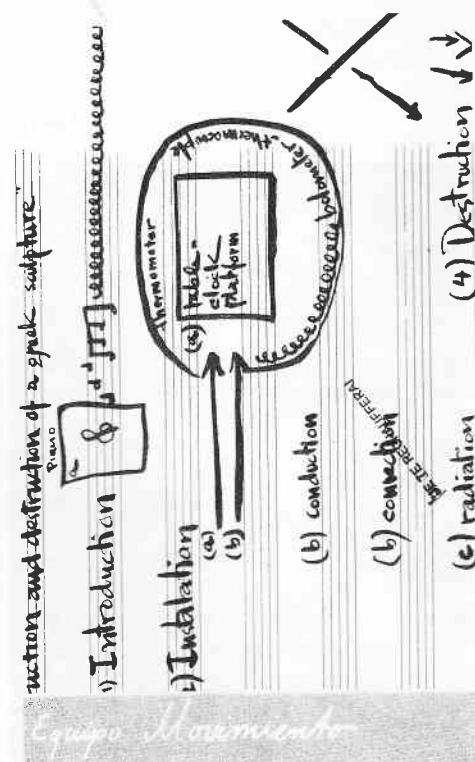
Om nou niet als een blind paard aan de zalen-nood van de amateurtoneelgezelschappen in Rotterdam voorbij te draven, moet ik toch ook nog even een ander geluidje laten horen. De Lantaren zal als het even kan 7 avonden per week worden geprogrammeerd. In principe kan het theater ook door amateurgroepen worden gehuurd, bij voorkeur op zaterdag en zondag. Dat zijn voor amateurs volgens de statistieken de meest gebruikte dagen en bovendien kunnen de generale repetities overdag gehouden worden. In de avonduren zal dat n.l. in de meeste gevallen niet mogelijk zijn. Ook voor het huren van De Lantaren geldt: zo lang mogelijk vantevoren vastleggen, daar kom je in de theaterpraktijk nou eenmaal niet onderuit.

Het theater is zeer flexibel d.w.z. dat het op nagenoeg alle manieren bespeelbaar is, alhoewel de traditionele manier er het moeilijkst zal zijn. Een echt driewandentoneel is er niet, het kan wel gebouwd worden. Decors zijn moeilijk te plaatsen, zonder dat een groot aantal zitplaatsen verloren gaat. Het publiek kan aan 4, aan 3 en aan 2 zijden worden geplaatst; het kan in het midden zitten en het kan zelfs in de hoek(en) worden gezet.

Het is duidelijk dat ook het theater in De Lantaren in de eerste plaats een uitdaging wil zijn. Nieuwe ensceneringen, bij het publiek op schoot, decors van licht i.p.v. jute en hout en karton, ontslag voor de souffleur of hoe je het ook wilt noemen.

Twee amateurgezelschappen hebben de weg naar de Gouvernestraat al gevonden en hun voorstellingen in het najaar aldaar gepland. Hopelijk zullen ook hun publieken de weg vinden. O ja, de huurprijs is erg redelijk.

E.G.



ZEEDRUK

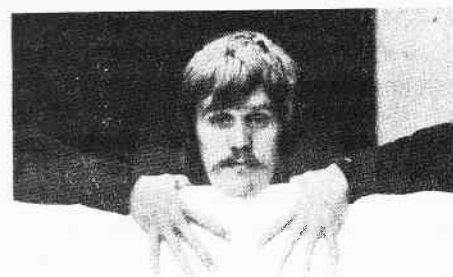
Van de door kunstenaars toegepaste grafische technieken is, met de offsetdruk, de zeefdruk de jongste. Na de houtsnede, ets en lithografie is rond 1930 in Amerika de zeefdruktechniek ontwikkeld, die in de jaren vijftig haar eerste beoefenaars in Europa gevonden heeft.

Momenteel is deze techniek met de lithografie zowel bij kunstenaars als publiek het populairst. Vooral de laatste vijf jaar is een duidelijke verschuiving opgetreden. De galeries hebben moeite etsen te verkopen, omdat "kleur" gevraagd wordt. Gelukkig blijven er mensen als Sipke Huismans, Pieter Holstein en Dick Cassée, om er nu maar enkelen te noemen, die met hun werk aantonen dat de ets nog lang niet uitgespeeld is.

Het zijn vooral de grote technische mogelijkheden die de zeefdruk zo'n vlucht hebben doen nemen. Door het "inrasteren" van foto's kunnen bijzondere effecten ontstaan. Ook de opkomst van de concrete kunst en/of de "koele abstractie" hebben de zeefdruk goed gedaan, hier wordt een bij uitstek scherp afgegrensde, "directe" kleur gevraagd. Deze ontwikkeling loopt parallel met het gebruik van acryl in de schilderkunst: de kleurvlakken dienen een helderheid en felheid te bezitten die slechts met deze techniek en dit materiaal te verwezenlijken zijn. De zeefdrukken van de Zwitserse kunstenaar Richard Lohse zijn hiervan een voorbeeld. Andere kunstenaars die veel zeefdrukken hebben gemaakt en daarmee grote invloed hebben gehad: Josef Albers ("Homage to the square"), Willi Baumeister (een van de eersten die dit procédé in Europa toepaste), Eugenio Carmi, Jim Dine, Richard Hamilton (wellicht degene die de beste resultaten ermee heeft behaald: "The toaster" en "I'm dreaming of a white Christmas", drukken die nu al klassiek zijn), Robert Indiana, Alain Jacquet, Kita, Mavignier, Mortensen, Peolozzi, Rosenquist, Tilson, Trova, Warhol. (Rauschenberg en Johns beperken zich bijna uitsluitend tot de Litho).

In Nederland zijn Bonies en Peter Struycken pioniers op zeefdrukgebied geweest. In Rotterdam heeft o.a. Carla Kaper voortreffelijke drukken gemaakt die momenteel in het Stedelijk Museum in Amsterdam getoond worden. Ter gelegenheid van de officiële opening van de Lantaren zullen een aantal zeefdrukken verschijnen die in opdracht van de Rotterdamse Kunststichting vervaardigd zijn. Carla Kaper, Hennie Maliangkay, Will Rockx en Cees Spermom zijn de makers. Van Ernst Blok zal een ets uitgebracht worden. Deze bladen zullen, in een oplage van 100, voor de zeer lage prijs van f 15,-- in de Lantaren, het Leespunt bij de expositiezaal de Doelen en in het Lijnbaan-centrum verkrijgbaar zijn.

G.O.



een voet aan de grond en een poot om op te staan.....

In 1971 was er een Knaakfestival. Men van de meest verrassende onderdelen daarvan was de Rotterdamserij, een stoet balletten slingerend door het centrum van de stad. Een oude brandweerauto met een grote bal en een paar Rotterdamse musici erop, lokte als een rat-tenvanger van Hamelen het publiek mee van het ene ballet naar het andere. Het begon allemaal op het nog van C-70 overgebleven stenen heuvellandschap achter de Doelen waar Bianca van Dillen haar "ballet voor fiet-sers en één danser" in première deed gaan m.m.v. de Pedaalridders. Vervolgens wa-ren dansers en danseressen te zien op een luifel van de Doelen, op twee muziektenten, op het voor dit doel zeer bruikbare Schouw-burgplein dat over de gehele lengte en breed-te werd benut, op een grasveld tussen de Lijnbaanflats, in een boom bij en achter de glazenwand van het Lijnbaancentrum en ten-slotte op de trappen van de Beurs. Er was ingeblikte muziek in een snelle auto die steeds net genoeg voorbleef om op tijd te kunnen inzetten en er was levende muziek in de vorm van het Theo Loevendie Consort. Er was veel publiek dat nogal verwonderd mee-liep maar zich best amuseerde en aan het slot zo goed en zo kwaad als dat altijd gaat in Rotterdam, meedanst op de Beurs. Er ging natuurlijk technisch wel eens wat fout en ook moesten hier en daar consessies worden gedaan ten koste van de kwaliteit, maar daar stond tegenover dat het geheel zo nieuw was en zo spontaan en fris, dat vele balletogen en harten voor het eerst en op-nieuw opengingen. Hier gebeurde iets dat het startschot had kunnen zijn voor een geheel nieuwe fase in de ontwikkeling van de dans in Rotterdam.

Hád kunnen zijn, ja, want de reactie bleef uit in het daarop volgende seizoen. Natuur-lijk waren de eerste "grote" voorstellingen door het Rotterdams Danscentrum belangrij-ke gebeurtenissen voor het Rotterdamse bal-letleven, maar zij waren al reeds lang tevoren vastgesteld en geen direct gevolg van de spec-taculaire Rotterdamserij.

Niettemin was er deze zomer wederom een Rotterdamserij als één der specifiek Rotter-damse Holland Festival onderdelen, die deze keer niet onder de verzamelnaam van Knaak-festival werden gepresenteerd (waaróm eigen-lijk niet ??), maar verder wel een vergelijk-baar karakter hadden.

Rotterdamserij II was anders, uiteraard, een kortere route, voor een deel andere medewer-kers, veel slechter weer, minder mensen op straat, koud, stroeve spieren. Maar de kwaliteit van Rotterdamserij II was er niet minder om, integendeel.

Fijne stukken straatballet voor een groot pu-bliek: op het Stadhuisplein bovenop een oude uitklapbare vrachtauto vol met splinters, aan het eind van de Lijnbaan op de grasveldjes tus-sen de hondendrollen, op de balkons van het A.M.V.J.-hotel en op het wijde Schouwburg-plein dat ook nu weer bewees een ruimtelijke werking te kunnen opbrengen waaraan geen theater kan tippen.

Wederom bleek dat Rotterdam ballet kan maken en presenteren. Daaraan moet nu maar worden vastgehouden! De mensen van de danserijen zijn er nog allemaal:

- Lucas Hoving, die het idee van de Rotterdam-serijen lanceerde, uitwerkte en beide keren de leiding had en daarmee meteen even z'n visitekaartje aanreikte. Hij is nu, na succes-rijke jaren in Amerika, aangesteld als direc-teur van de Rotterdamse Dansacademie en dus weer helemaal Rotterdammer.

- Het Rotterdams Danscentrum van Ineke Slui-ter, dat in beide danserijen een groot en goed aandeel had.

- Een aantal ex-leden van het Danscentrum die op zoek gaan naar nieuwe mogelijkheden, naar, zoals zij het zelf uitdrukken "Vormen van samenwerking met andere kunstuitingen om zo te trachten tot een soort bewegings-theater te komen, die de beperktheid van het "traditionele" en "moderne" balletgebeuren opheft.

- De Rotterdamse Dansacademie, waarvan veel leerlingen aan de Rotterdamserij II mee-werkten en lieten zien erg leuke dingen te kunnen doen.

- De Rotterdamse Muziekschool, wiens ballet-leerlingen in de danserijen bewezen dat ama-teurs en professionals heel goed in hetzelfde programma kunnen.

- En dan natuurlijk ook de niet-Rotterdammer: die aan de straatballetten meededen, zoals Bianca van Dillen en leerlingen van Marjo-lein Brier.

Dat het na Rotterdamserij I weer stil werd kwam wellicht ook omdat verdere stimulansen toch uitbleven. Welnu, dat hoeft nu, na de tweede danserij niet meer te gebeuren. De Lantaren biedt alle mogelijkheden die maar wenselijk zijn. Je kunt elkaar buiten voor de deur tegenkomen, binnen in het café plannen maken, ze boven realiseren en daarna weer beneden komen om te laten zien wat het ge-worden is.

Lucas Hoving heeft in de sectie dans van de Kunststichting het goede idee geopperd om dit seizoen al een serie te wijden aan nieuw werk van jonge nederlandse choreografen. De pre-mière van de Choreografie-manifestatie 1972, waarin de resultaten van de dit jaar door CRM gegeven opdrachten worden getoond, op don-derdag 26 oktober a.s. in De Lantaren, kan de start betekenen van zo'n serie. Daarnaast is ook in voorbereiding een serie over de Europese dans, die hopelijk ook dit seizoen in de Lantaren te zien zal zijn. En dan ligt het eigenlijk ook voor de hand dat het Rotter-dams Danscentrum zich in de Lantaren zal presenteren.

Kortom, De Lantaren biedt het ballet moge-lijkheden om te krijgen wat het nodig heeft in Rotterdam: een voet aan de grond en een poot om op te staan.

Goethe inst

Het Goethe Institut zur Pflege deutscher Sprache und Kultur im Ausland e.V. heeft haar centrale in München. In de Bondsrepubliek Duitsland zijn 20 en in het buitenland 120 insti-tuten gevestigd. Sinds de oprichting van het Goethe-Institut Rotterdam in 1970 heeft er een nauwe samenwerking met Nederlandse stich-tingen, die op cultureel gebied werkzaam zijn, plaatsgehad. Zo konden door de medewerking aan Poetry International in de afgelopen jaren vele dichters uit het duitse taalgebied, zoals o.a. Horst Bienek, Ernst Jandl, Friederike Mayröcker, Erich Fried, Hans Magnus En-zensberger aan dit poëziefestival deelnemen. In de toekomst zal het Goethe-Institut Rotterdam verder met de Rotterdamse Kunststichting samenwerken. In de Lantaren zal op 6 oktober 1972 het poppentheater van Albrecht Roser op-treden en voor 19 oktober is een concert door de Jazz-Pop-Group "Association P.C." geor-ganiseerd, dat ook in de Lantaren zal plaats-vinden.

In samenwerking met de stichting "De Duitse Taalkring te Rotterdam" geeft het Goethe-In-stitut cursussen Duits en voor de in Rotterdam en omgeving woonachtige Duitsers organiseert zij een cursus Nederlands. Dit in samenwer-king met de Stichting Bijstand Buitenlandse Studerenden.

In het Martin Behaim Haus, 's-Gravendijkwal 50-52 te Rotterdam 3003, waar het Goethe-Institut gevestigd is, kunnen geïnteresseerden in de Duitse taal en cultuur gebruik maken van de bibliotheek, fonothek en discotheek.



Het Nederland-Amerika Instituut en het Ge-nootschap Nederland-Engeland organiseren ook dit seizoen weer in vier Nederlandse ste-den lezingen in het engels over recente proza en poëzie. In Rotterdam in het Historisch Mu-seum worden achtereenvolgens behandeld: "The way to rainy mountain" van N. Scott Mo-maday (10 oktober), "A clockwork orange" van Anthony Burgess (14 november), Ameri-kaanse en engelse moderne poëzie (12 decem-ber), "Stoner" van John Williams (9 januari) en "A house for Mr. Biswas" van V.S. Nai-paul (13 februari).

Deelneming kost f 12,50 studenten f 5,00.

applikatiekursus 7²/73

De Stichting Kunst voor de Jeugd organiseert voor het tweede jaar een applikatiekursus voor diegenen die in hun werken met kinderen behoefte hebben aan bijscholing in de expressievormen, een applikatiekursus musische vorming. Het begrip musische vorming, helaas voor velen nog onbekend of niet begrepen, wordt gebruikt om aan te duiden hoe belangrijk het voor veel mensen kan zijn bij hun ontwikkeling gebruik te maken van bepaalde expressievormen. Dit geldt met name voor het jonge kind, dat zich graag uit in spel enz.

Om het kind deze mogelijkheden te geven, worden zijn begeleiders "bijgeschoold" in een door hen gekozen expressievorm.

De cursus gaat gehouden worden in gebouw "De Lantaren", Gouvernestraat 133, waar gedurende 30 maandagavonden gastvrijheid wordt verleend aan maximaal 200 kursisten die "kreatief bezig gaan zijn" onder leiding van een tiental docenten.

Er gaan 2 kursussen naast elkaar gegeven worden, een A-kursus en een B-kursus. In de A-kursus worden de begeleiders van het kind mogelijkheden aangeboden om zich een bepaalde expressievorm eigen te maken.

Er kan gekozen worden uit de volgende vijf expressierichtingen:

Richtingen:

- dramatische expressie: het vormgeven aan en overdragen van spelvormen
- beeldende expressie: het praktisch werken met en overdragen van kleuren, beelden enz.
- audio-visuele expressie: het omgaan met apparatuur en het onderzoeken en overdragen van haar mogelijkheden.
- muzikale expressie: het ontdekken van klanken en geluiden en het overdragen ervan
- dans expressie: het vormgeven aan en overdragen van bewegingsvormen.

In de B-kursus wordt van de kursist verwacht dat hij al een bepaalde vorming in een expressierichting heeft gehad.

Enkele praktische gegevens.

Start: maandagavond 11 september 1972

Duur: 30 maandagavonden van 19.00 - 22.00 uur

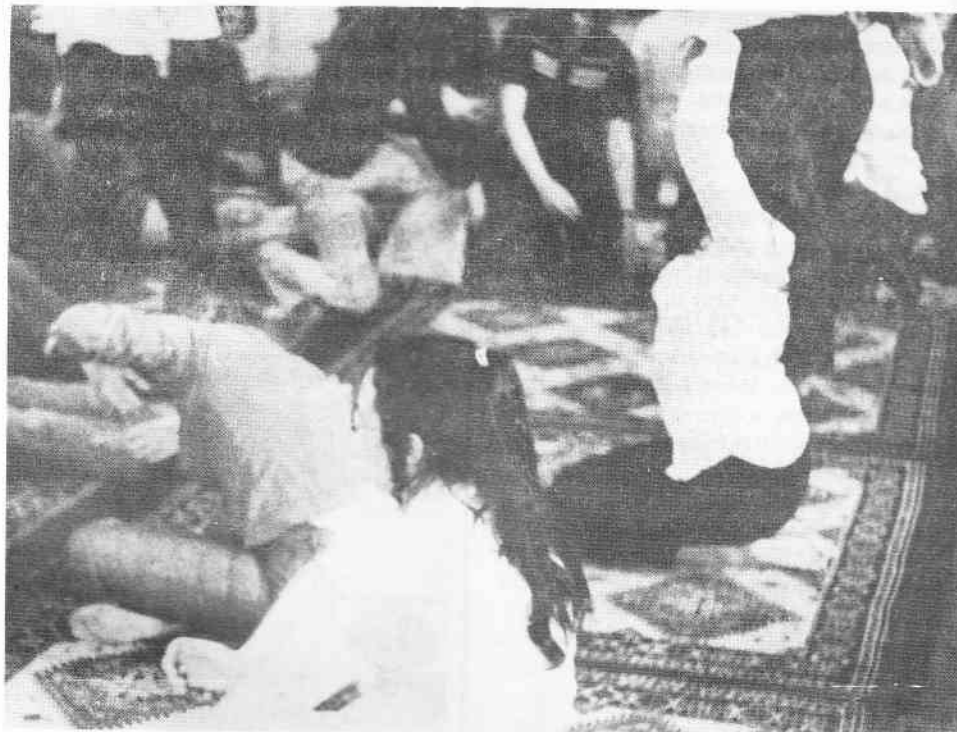
Plaats: De Lantaren, Gouvernestraat 133.

Docenten:

- Dramatische expressie: A. Alexandra EElvelt
B. Hermien Biekman

- Beeldende expressie: A. Erik de Boer
B. Bart Bender

- Audio-visuele: A. Maarten van Rooijen
B. Han Massee
Cor Sluiters



- dramatische vorming: uitgaande van woorden en gebaren.
- beeldende vorming: het werken met beelden, kleuren, vormen, materialen.
- audio-visuele vorming: verwerking van opdrachten in beeld en geluid.
- muzikale vorming: het werken met geluid en stilte, klanken.
- dans vorming: uitgaande van de elementen kracht, tijd en ruimte.

De B-kursus legt het aksent op het verwerken van die ideeën die door kinderen begrepen en gehanteerd kunnen worden. Hierbij gaat het om het overdragen van mogelijkheden op het gebied van de expressie naar de schoolpraktijk.

- muzikale expressie: A. Trudy Ittmann
B. Annet Reijpert
- dans expressie: A. Els van Buren
B. Frieda Spencer

kursusleiders: A. Frans Brakkee
B. Piet Eelvelt

coördinatrice: Saskia Roos-Willems

Kosten: geen (Stichting Kunst v. d. Jeugd)

inschrijving: sluit op 1 september 1972
inlichtingen: E.N.-Gebouw, Coolsingel 6
Rotterdam.
tel. 147744 toestel 252 of 398.



Letteren

De werkbijeenkomsten van de Letterkundige workshop zullen in het komende seizoen worden voortgezet. Er wordt gedacht aan een cursus van twaalf avonden, waarvoor in de eerste plaats alle oud-deelnemers worden uitgenodigd. Zij ontvangen hierover zeer binnenkort alle gewenste gegevens en wij rekenen straks graag weer op hun aanwezigheid. Zij kennen bovendien de opzet en de sfeer van de Workshop en zij weten wat zij ervan te verwachten hebben. Er zijn echter ook dichters en schrijvers in vrije tijd, die nog niet eerder aan deze werken gespreksgroepen hebben deelgenomen. Het is voor hen goed te weten, dat het niet de bedoeling is van de workshop de deelnemers op te leiden tot letterkundigen. Van veel groter belang is, dat men elkaar leert kennen en dat men inzicht krijgt in elkaars werk en werkwijze. Het behandelen van moeilijkheden bij het schrijven kan ook in groepsverband gebeuren, terwijl in ditzelfde verband (vijf à zes deelnemers onder leiding van één lector) aan bepaalde opdrachten kan worden gewerkt. Er zijn ook nog heel andere werkwijzen denkbaar. In het eerste jaar werd nog geen definitieve vorm gevonden en het is de vraag, of men die in de tweede fase wel zal vinden. Wellicht is dit ook van minder belang. In ieder geval zullen de werk- en gespreksgroepen zich bezighouden met kort proza, poëzie en toneel. Het zal van de deelnemers afhangen, wat hieraan nog wordt toegevoegd. Intussen is op de lectoren - Paula Gomes, Wim Gijzen, Kees Leenheer, Leyn Leynse, Jacques L. Schmitz en Bob den Uyl - een beroep gedaan ook in het komende seizoen hun medewerking aan de workshop te verlenen. Het is denkbaar, dat het aantal lectoren nog wordt uitgebreid. Belangstellenden kunnen zich opgeven bij de Rotterdamse Kunststichting, Kruisplein 30, Rotterdam, tel. 11 58 11. Zij ontvangen dan omgaand alle gewenste inlichtingen.





Te weinig - te veel

In januari van dit jaar tot stand gekomen kontakten tussen de leden van de Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking Rotterdam, leerlingen en de leraar maatschappijleer van de Titus Brandsma Mavo uit Rotterdam Zuid en het Museum voor Land en Volkenkunde hebben de basis gelegd voor de projekttentoonstelling "Te weinig gast-arbeid te veel" die van zaterdag 16 september tot eind november op de eerste verdieping van het museum te zien en te beleven is.

Voortbordurend op een projektweek die de mavoleerlingen in december 1971 over de onderwerpen gastarbeiders, diskriminatie en rijk en arm hadden gehouden werd besloten met de leerlingen, die daarvoor voelden, een projekt op te zetten dat zou uitmonden in een tentoonstelling in het museum.

Besloten werd, zowel ter beperking van het onderwerp als gezien de in het museum beschikbare voorwerpen en gegevens, het onderwerp toe te spitsen op Marokko. Als voorlopige werkhypothese werd gedacht aan een drieluik waarin achtereenvolgens Marokko zelf, de tegenstelling rijk-arm en de positie van de gastarbeiders in Nederland zouden worden behandeld.

Een wisselend aantal leerlingen, begeleid door leden van de Onderwijsgroep Rotterdam en medewerkers van de Edukatieve dienst van het museum, heeft zich, aanvankelijk op vrijdagavonden op school, later ook in vakantietijd in het museum, met de verwezenlijking van dit projekt beziggehouden. Deze leerlingen hebben waar gewenst geassisteerd door de technische dienst van het museum, de fotograaf en de tekenaar, en verder bijgestaan door de poppenspeler Rien Kroon, en drs. Fred Ros, conservator Islamitisch kultuurgebied van het museum het tentoonstellingsmateriaal zelf gemaakt. Een Marokkaanse kleermaker besteedde bovendien een groot deel van zijn vrije tijd aan het helpen maken van kleding voor het bruiloftsspel, waarmee de tentoonstelling wordt geopend.

"Te weinig gast-arbeid te veel" is geen afgeronde tentoonstelling, maar een projekt waaraan door groepen leerlingen gewerkt kan worden.

Er worden problemen aangesneden, vragen gesteld, tegenstellingen aangetoond, die hen aan het denken en aan het werk zetten. Na op kaarten de ligging van Marokko in Afrika en in de wereld te hebben bekeken komt de bezoeker via een gastarbeiders-pensioenkamer de zaal in, waar hij wordt gekonfronteerd met een land dat achter een fraaie kustlijn met dure hotels en andere toeristische attracties de armoede van een derde wereld-land verbergt. Vergelijkingen worden aanschouwelijk gemaakt tussen de Marokkaanse en de Nederlandse landbouw, tussen een rijke voorziene westerse dis en een eenvoudige Marokkaanse schotel, tussen rijke en arme landen in het algemeen.

De tentoonstelling gaat verder in op de Islam en haar betekenis voor haar aanhangers, en op de positie van de Marokkaanse vrouw in vergelijking tot de Nederlandse. Er is een derde-wereld-winkel, maar ook een drietal Marokkaanse winkeltjes, alsmede een berbertent, keramiek en andere kunst- en gebruiksvoorwerpen uit dat land.

In een ander deel van de zaal wordt de problematiek van de gastarbeider in Nederland aangesneden. Hier, evenals bij het onderdeel rijke en arme landen, is een werktafel opgesteld, waar scholieren kollages, affisches en muurkranten kunnen maken. Aan het einde van de zaal is een Nederlandse huiskamer nagebouwd, waar zich

het "diskriminatiespel" kan afspelen dat de Titus Brandsma leerlingen zelf hebben bedacht en dat elke groep aan de hand van enkele basisgegevens kan spelen. De door de Rotterdamse Kunststichting in bruikleen afgestane video-apparatuur legt het spel vast en schept de mogelijkheid, na afloop het resultaat kritisch te bekijken en er over te discussiëren.

"Te weinig gast-arbeid te veel" is duidelijk het werk van leerlingen, hun visie op de problematiek, op tegenstellingen en misstanden en vraagt de bezoeker dan ook om kommentaar, kritiek en om zijn kijk op de zaak. Elke groep die de tentoonstelling bezoekt, wordt geacht actief aan het projekt mee te werken, zijn bijdrage te leveren, zijn sporen na te laten. Een projectboek waarin behalve informatie over Marokko, over rijke en arme landen, over het gastarbeidersprobleem, ook een werkprogramma, spelgegevens en vragen worden opgenomen maakt het mogelijk vanuit dit projekt op school verder te werken.

Hoewel in de eerste plaats een schooltentoonstelling, is "te weinig gast-arbeid te veel" ook voor het overige publiek belangwekkend. Inde eerste plaats door de aktualiteit van het onderwerp en door de aanpak ervan, maar ook als (experimenteel) voorbeeld van hoe in nauwe samenwerking tussen museum en onderwijs nieuwe wegen kunnen worden ingeslagen naar edukatieve voorlichting over de niet-westerse wereld. In vergelijking met meer traditionele tentoonstellingen, die alleen informatieoverdragende exposities zijn, is "Te weinig gast-arbeid te veel" veel meer een uitnodiging tot discussies, een aanzet tot zelfwerkzaamheid, tot bewustwording en biedt zij de mogelijkheid tot het verwerken van nieuwe inzichten binnen haar eigen kader.

